O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI MILLIY KITOB PALATASI
INV.№

Халқ сўзи

Ўзбекистон — келажаги буюк давлат

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган • E-mail: info@xs.uz • 2004 йил 10 декабрь, № 254 (3529) Жума

Қўшма корхона иш бошлади

Гулистон шаҳрида "Сайхунмедтекс" — Ўзбекистон — Швейцария қўшма корхонаси иш бошлади. Лойиҳа қиймати 16,16 миллион АҚШ долларини ташкил этган ушбу корхона цехларига Германиянинг энг илғор "Шляхфорст", "Фолькман", "Цинзер" каби фирмаларининг ускуналари ўрнатилган.

Корхонанинг ишга туширилиши билан Гулистон шаҳри ва атроф қишлоқларда яшовчи 400 нафардан зиёд ёшлар доимий иш билан таъминландилар.

М. ХОЛМАТОВА,
"Халқ сўзи" мухбири.

СУРАТЛАРДА: оператор Нилуфар Мусаева; қўшма корхонада иш қизғин.
С. ЎРМОНОВ (ЎзА) олган суратлар

ЮКСАК МУКОФОТЛАР ТОПШИРИЛДИ

Энг улуғ, энг азиз байрам — истиқлолнинг 13 йиллиги арафасида Президент Ислом Каримов Фармонлари билан турли соҳаларда фаол меҳнат қилаётган ҳамюртларимизнинг катта гуруҳи Ватанимизнинг юксак унвонлари, орден ва медаллари билан мукофотланган эдилар.

Конституциямизнинг 12 йиллиги арафасида Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар ва Тошкент шаҳрида, вазирлик ва идораларда ана шу мукофотларни топшириш маросимлари бўлиб ўтди.

Тошкент шаҳар ҳокимлигида бўлиб ўтган тадбирда кўп йиллик самарали фаолияти билан саноат, қурилиш, транспорт каби соҳаларни ривожлантиришдаги салмоқли ҳиссаси учун тақдирланган бир гуруҳ ватандошларимизга Ватаннинг юксак мукофотлари топширилди.

Мукофотларни Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Раиси Э.Халилов топширди.

Ватанимиз мустақиллигини мустаҳкамлаш, халқимиз, айниқса, ёшлар онгида юртга садоқат, фидойилик ғояларини сингдиришда оммавий ахборот воситаларининг, маънавият ва маърифат ҳамда санъатнинг аҳамияти беқиёсдир. Ўзбек Миллий академик драма театрида ана шу соҳа ходимларидан бир гуруҳига Ватанимиз мукофотлари топширилди.

Мукофотларни Ўзбекистон Республикаси Президентининг Давлат маслаҳатчиси Х.Султонов топширди.

Республикамиз Қуролли Кучларининг жанговар ва сиёсий тайёргарлигини ошириш, давлатимиз ва халқимизнинг осойишталигини муҳофаза этишда мардлик ва фидойилик намунасини кўрсатганлиги, миллий манфаатларимизни ҳимоя қилишдаги жасорати, ҳуқуқ-тартиботни мустаҳкамлаш борасидаги катта хизматлари учун бир гуруҳ ҳарбийлар фахрли унвонлар, орден ва медалларга сазовор бўлган эдилар.

Пойтахтимиздаги Марказий офицерлар уйида уларни тақдирлаш маросими бўлиб ўтди. Мукофотларни Ўзбекистон Республикаси мудофаа вазири Қ.Ғуломов топширди.

Ўзбекистон Хотин-қизлар қўмитаси, Фанлар академияси, Қишлоқ ва сув хўжалиги, Халқ таълими вазирликлари, "Олимпия шон-шуҳрати" музейида ва бошқа вазирликлар, компания, концерн, уюшма ва ташкилотларда ҳам ана шундай тантанали маросимлар бўлиб ўтди.

Юксак мукофот соҳиблари бўлган юртдошларимиз меҳнатлари муносиб тақдирлангани учун давлатимиз раҳбарига чуқур миннатдорлик билдирдилар.

(ЎзА).

КОНСТИТУЦИЯ БАЙРАМИ КЕНГ НИШОНЛАНДИ

Юртимиз бўйлаб Бош Қомусимиз — Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг 12 йиллиги кенг нишонланмоқда.

Мамлакатимизда қонун устуворлиги давлатимиз сиёсатининг асосий тамойилларидан бири саналади. Бинобарин, Асосий қонун юртимизда яшаётган ҳар бир фуқаронинг ҳуқуқ, бурч ва эркинликлари, фаровон ҳаёти, тинчлиги ва тенглигини кафолатлайди.

Пойтахтимиздаги "Туркистон" саройида Конституция куни муносабати билан ўтказилган тантанали йиғилишда ҳам шу хусусда сўз борди. Тадбирда иштирок этган мамлакатимиз раҳбари Ислом Каримов Бош қомусимизда асослаб берилган масалалар, кўрсатма ва тамойилларнинг ҳаётимизга чуқур татбиқ этишнинг аҳамияти хусусида алоҳида тўхталиб ўтди.

Конституция байрами Қорақалпоғистон Республикаси ва барча вилоятларда муносиб нишонланди. Тантаналарда жамоатчилик вакиллари, идора ва ташкилотлар раҳбарлари қатнашдилар. Байрам тадбирларида Конституциямиз ва унда белгиланган тамойиллар, илгари сурилган эзгулик, инсонпарварлик, миллатлараро ҳамжиҳатлик, дўстлик ва тенглик ғоялари ҳамда уларнинг аҳамияти ҳақида сўз юритилди.

Сўнгги йилларда мамлакатимизнинг барча шаҳар ва қишлоқларида амалга оширилаётган кенг кўламдаги бунёдкорлик ишлари, ҳаётимизнинг турли соҳаларида қўлга киритилаётган улкан ютуқлар, рўй бераётган ўзгаришлар алоҳида таъкидланди.

Қорақалпоғистон Республикаси ва вилоятларда Мустақиллигимизнинг 13 йиллиги ҳамда Ўқитувчи ва мураббийлар куни арафасида Президент Ислом Каримов Фармонларига мувофиқ тақдирланган, мамлакатимиз равнақига муносиб ҳисса қўшиб келаётган юртдошларимизга ана шу юксак мукофотлар топширилди.

Тақдирланганлар юксак эътибор учун Юртбошимизга чуқур миннатдорлик изҳор этиб, Ватанимиз тараққиёти йўлида куч-ғайратларини аямасликларини билдирдилар. Тадбирларда вилоятлар бадиий жамоалари, юртимизнинг таниқли санъаткорлари ижросидаги куй-қўшиқлар янграде.

Мукофотларни Ўзбекистон Республикаси Бош вазири Ш.Мирзиёев, Бош вазирнинг ўринбосарлари, Олий Мажлис Раисининг ўринбосарлари ҳамда вилоятлар ҳокимлари топширдилар.

(ЎзА).

Халқ соғлиғи — юрт бойлиги

Мустақил ривожланиш йўлидан бораётган Она-Ўзбекистонимиз ҳаётида, ижтимоий турмуш тарзида бири-биридан гўзал, янги анъаналар вужудга келиб, тобора мустаҳкам қарор топиб бормоқда. Биз шу янги анъаналардан фақат биттасини тилга олмоқчимиз, холос.

Истиқлол даврида, Президентимиз ташаббуси ва таклифлари асосида, ҳар бир янги йилни алоҳида ном билан кутиб оламиз ва шунга биноан ҳар йили ижтимоий ҳаётнинг бирон-бир соҳасини юксалтиришга қаратилган йирик Давлат дастури қабул қилинади ҳамда мамлакатда катта инсонпарварлик тадбирлари мажмуалари амалга оширилади. Мамнуният билан айтамизки, ўтган йиллар мобайнида мана шу тарзда, миллионлаб ўзбекистонликлар манфаати, оилалар тотувлиги, соғлом авлод камолоти, она ва бола ҳимояси, қарияларнинг қадрига етиш, маҳаллалар ва хонадонлар ободлиги, кишилардаги меҳр-мурувват, ўзаро оқибат ҳис-туйғуларини янада ривожлантириш борасида ҳар қандай таърифу тавсифлардан юқорида турадиган, беҳад улуғ ишлар қилинди.

Халқимиз айни кунларда ана шундай фараҳли йиллардан бирини бошдан кечирмоқда. Бу йилимиз Меҳр ва мурувват йили деб аталади. Ушбу йилда юртимизда худди шу мақсадга қаратилган яна бир кенг қамровли Давлат дастури амал қилмоқда.

2004 йил, бутун моҳият эътибори билан, миллатимизнинг энг эзгу ва қадимий анъаналаридан бирини давлат миқёсида улуғлаган, меҳр-мурувват ҳисларининг инсоний куч-қудратини ёрқин намоён этган, бундай ноёб ҳис-туйғуларнинг бутун жамиятда теран ва мустаҳкам илдиз отишини таъминлаган бир нурли босқич сифатида Мустақил Ватанимиз солномасига зарҳал ҳарфларда битилиб қолгусидир.

Биз келаётган янги йилимизни ҳам катта умид ва орзулар билан кутмоқдамиз. Давлатимиз раҳбари Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг 12 йиллигига бағишлаб «Туркистон» саройида ўтказилган тантанали анжуманда Конституциямизга аталган самимий ҳароратли, сермазмун нутқида янги — 2005 йилни мамлакатимизда Сиҳат-саломатлик йили, деб эълон қилдилар. Юртбошимизнинг бу таклифи йиғилиш иштирокчилари томонидан гулдурос қарсаклар билан якдил маъқулланди. Бу таклиф миллионлаб ватандошларимизнинг руҳиятига ҳам офтобдай нур сочди, миллионлаб кўнгилларда ҳурсандчилик ва мамнуният уйғотди. Демак, насиб этса, янги 2005 йил ҳам эл-юрт бахту саодатини таъминлашдек улуғ муддаоларга бел боғлаб хизмат қилади. Янада аниқроғи, бу йилда эл саломатлигини мустаҳкамлашга доир кенг қамровли яна бир Давлат дастури ишлаб чиқилиб, амалиётга жорий этилади. Халқ соғлиғи — юрт бойлиги деган ҳикматли иборанинг ҳаётий ижроси Ўзбекистон миқёсида, келаётган йилда амалга ошириладжак давлат сиёсати ва улкан фаолиятнинг бош қоидасига айланади.

Бугуннинг гапи

Аслини айтганда, аҳоли соғлиғини сақлаш масаласи давлатимиз ва жамиятимизнинг ҳамиша диққат марказида турибди. Мамлакатда соғлиқни сақлаш тизими тубдан ислоҳ қилинмоқда. Бизда илғор замонавий соғлиқни сақлаш тизими шаклланиб келаётир. Тиббий хизмат сифатини халқаро андозаларга кўтарадиган катта тадбирлар кўрилмоқда. Тиббиётнинг моддий-техникавий базаси энг замонавий жиҳозлар билан янгиланаяпти. Шифокорларимиз халқаро тиббиёт амалиётидаги энг сўнгги ютуқлар, тажрибаларни ўзлаштирмоқдалар. Юртимиз минтақаларида Республика Акушерлик-гинекология институтларининг филиаллари очилиб, жойларда ҳам бу йўналишларда тиббиёт илми ва амалиёти кенг ривож топаяпти. Пойтахтимизда жаҳон талаблари даражасидаги юқори технологияли, ихтисослаштирилган тиббий марказлар вужудга келди. Айниқса, республикамизда энг замонавий тиббий техника ҳамда малакали шифокорлар билан

(Давоми 2-бетда).

10 декабрь — Ўзбекистон Республикаси Давлат мадҳияси қабул қилинган кун

АБАДИЙ ҚЎШИҚ

Серқуёш, ҳур ўлкам элга бахт, нажот,
Сен ўзинг дўстларга йўлдош, меҳрибон.
Яшнагай то абад илму фан, ижод,
Шуҳратинг порласин токи бор жаҳон...

Ўзбекистон халқи ҳар тонг ҳурриятнинг муаззам садоси бўлмиш шу тарона билан уйғонади. Ушбу муборак қўшиқ мамлакатимиз аҳлининг руҳига руҳ, қувватига қувват бағишлаб, жўшқин ҳаётга чорлайди.

Куни кеча тараққиётимизнинг ҳуқуқий асоси бўлмиш Конституциямиз қабул қилинганлигининг ўн икки йиллигига бағишланган тантанали байрам маросими ҳам анъанага кўра Давлатимиз мадҳияси ижроси билан бошланди.

Мамлакатимиз раҳбари Ислом Каримов жаҳоннинг турли давлатларига ташриф буюрганида, мамлакатимизга ташриф буюрган турли давлатлар раҳбарларини кутиб олишда Давлатимиз мадҳияси янграйди. Юртимиз вакиллари иштирок этаётган халқаро миқёсдаги улкан сиёсий, иқтисодий, маданий-маърифий тадбирлар ва спорт мусобақалари чоғида мазкур шукуҳли тарона жаранглаганида қалбларимиз фахру ифтихорга тўлади.

Мадҳиямиз тарихи, бошқа давлат рамзларимиз тарихи билан бир қаторда, мустабид тузум ҳали-ҳамон бош кўтариб турган, унинг рамзлари амалда бўлган даврларга бориб тақалади. Давлат рамзлари ҳақидаги масала Юртбошимизнинг ташаббуси ва фидойилиги туфайли 1990 йил март ойидаёқ парламент сессиясида муҳокама этилган, ўша йилнинг 20 июнида қабул қилинган Мустақиллик декларациясида эса Ўзбекистон ўзининг тараққиёт йўлини, ўз номини белгилаши ва давлат рамзларини ўзи таъсис этажаги қайд қилинганди.

Ўзбекистон Давлат мадҳияси 1992 йил 10 декабрь куни Олий Кенгашнинг ўн биринчи сессиясида қабул қилинган. Мадҳия муаллифлари — Ўзбекистон халқ шоири Абдулла Орипов ва Ўзбекистон халқ артисти, атоқли композитор Мутал Бурҳонов.

Бугун мадҳиямиз таълим масканларида ёш авлодни юртга меҳр-муҳаббат, садоқат ва ифтихор руҳида тарбиялашга хизмат қилаётир.

Халқимизнинг ўтмишини, бугуни ва келажагини, куч-қудратини, орзу-умидларини ўзида тўла акс эттирган Бош қўшиғимиз — мадҳиямиз асрлар оша дунё узра мангу таралаверсин. Зеро, ҳар бир ўзбек учун, ўзбекистонлик учун ардоқда бўлган бу муаззам қўшиқда халқимиз даҳоси, бетакрор тийнати тажассум топган.

Норали ОЧИЛОВ,
ЎзА шарҳловчиси.

Рустам ҚОСИМЖОНОВ:

Қувончимнинг чеки йўқ

Жорий йилнинг 13 июли ўзбек спорти тарихига зарҳал ҳарфлар билан ёзилди. Ҳамюртимиз Рустам Қосимжонов Триполида шахмат бўйича жаҳон чемпионлигини қўлга киритиб, миллатимиз шаънини яна бир бор жаҳонга таратди.

Президентимиз Оқсарой қароргоҳида Рустамжонга Ватанимизнинг юксак мукофоти — Амир Темур орденини топширар экан, унинг муваффақиятлари ҳақида алоҳида тўхталди.

— Оддий бир ўзбек оиласида, Тошкентнинг эски даҳаларидан бирида таваллуд топган, бир қарашда кўпчиликдан ҳеч қандай ажралиб турмайдиган, содда ва камтар, айни пайтда шахмат бўйича жаҳон чемпиони унвонини қўлга киритиб, бутун дунёни ҳайратда қолдирган, халқимиз ва миллатимиз номини, Ўзбекистоннинг шону шуҳратини юксак даражага кўтарган бу инсон бугун барчамизнинг ғурур ва ифтихоримизга айланди, — деди давлатимиз раҳбари.

Фахр

Рустамжон 5 декабрь куни ўзининг 25 ёшини нишонлади. У ҳозир Германияда навбатдаги мусобақага тайёргарлик кўраяпти. Биз чемпион билан боғланиб, унутилмас лаҳзалар таассуроти ҳақида сўрадик.

— Спортчилар тили билан айтганда, ажойиб формадаман. Президентимиз ўз қўллари билан менга давлатимизнинг юксак мукофоти — Амир Темур орденини топширганларида қувончимнинг чеки бўлмади. Бу менга катта масъулият юклайди, албатта. Давлатимиз раҳбарининг ишончини доимо оқлашни кўнглимга тукканман. Ҳозир бутун фикр-хаёлим бўлажак мусобақага қаратилган. Насиб этса, унда Ватанимнинг шарафини муносиб ҳимоя қилишга бор кучимни сарфлайман. Чунки менинг ортимда бутун Ўзбекистон турибди.

З. ЖОНИБЕКОВ.

РОССИЯ ПАРЛАМЕНТИ ВАКИЛЛАРИ ЮРТИМИЗДА

Сайловларга бир неча кун қолганда юртимизга Россия Федерацияси Давлат думасининг бир гуруҳ кузатувчилари келадилар.

Марказий сайлов комиссиясида Давлат думаси делегацияси иштирокида ўтказилган учрашувда шу ҳақда сўз борди.

Марказий сайлов комиссияси раиси ўринбосари С.Хўжаева Россия парламенти вакилларини сайлов қонунчилигимизга киритилган ўзгаришлар билан таништирди. Ўзбекистоннинг янги, икки палатали парламентига бўлажак сайловга тайёргарлик кўриш ва ўтказишни ташкил этиш ана шу қонунчиликка асосланганини таъкидлади.

Учрашувда жаҳон ҳамжамияти мамлакатимизда амалга оширилаётган демократик ўзгаришларга катта қизиқиш билан қараётгани қайд этилди. 26 декабрь куни Олий Мажлис Қонунчилик палатаси ва халқ депутатлари маҳаллий Кенгашларига бўлиб ўтадиган сайлов бу борадаги ислоҳотларнинг яққол далилидир. Юртимизда МДҲ ва ЕХҲТ кузатувчилари миссияси иш бошлади. Яқин кунларда Шанхай ҳамкорлик ташкилоти ва Европарламент, шунингдек, дунёнинг кўпгина мамлакатларидан ҳам кузатувчилар келиши кутилмоқда.

Демократиянинг ҳамма учун бир хил, тайёр шакли ва қолипи йўқ. Шу маънода Ўзбекистон ўзининг демократик ривожланиш йўлини танлаган, деди Марказий сайлов комиссияси Матбуот маркази раҳбари Ш.Қудратхўжаев. Шу билан бирга, бошқа мамлакатларнинг бу борадаги тажрибаси ва турли халқаро институтларнинг тавсиялари муҳим аҳамиятга эга. Улардан миллий манфаатларимизни ҳисобга олган ҳолда фойдаланишимиз мумкин.

— Ўзбекистон Марказий сайлов комиссияси томонидан Россия парламенти аъзоларининг сайловда кузатувчи сифатида иштирок этиш учун таклиф қилиниши мамлакатларимиз ўртасидаги ҳамкорликка яна бир мисол бўла олади, — деди делегация раҳбари, Россия Федерацияси Давлат думасининг МДҲ ишлари ва ватандошлар билан алоқалар бўйича қўмитаси раисининг биринчи ўринбосари Аҳмед Билолов. — Ўзбекистонда доимий асосда фаолият юритадиган икки палатали парламентнинг шаклланиши мамлакатингизда амалга оширилаётган демократик ислоҳотлар йўлидаги муҳим қадамдир. Бундай тузилма қонун ижодкорлиги жараёнини жамият ҳаётига имкон қадар яқинлаштиришга, уни демократлаштиришга ёрдам беради. Шуни таъкидлаш кераккки, бу борада ўзбекистонлик ҳамкасбларимиздан ўрганадиган жиҳатлар бор. Ўзбекистон парламенти ва Россия Давлат думаси келгусида ҳамкорликни янада ривожлантиради, деган умиддаман. Мамлакатларимиз президентларининг учрашувлари бу ҳамкорликни янада кенгайтириш учун катта имкониятлар яратди.

Учрашувда Россия Федерациясининг Ўзбекистондаги Фавқулодда ва мухтор элчиси Ф.Мухаметшин иштирок этди.

А.ИВАНОВА,
ЎзА мухбири.

Кобулда инаугурация

7 декабрда афғон халқи ҳаётида тарихий воқеа юз берди. Бу кун октябрь ойида бўлиб ўтган сайловларда кўпчилик овоз билан ғалаба қозонган Афғонистон президенти Ҳамид Карзай қасамёд қабул қилди.

Инаугурация маросимида 50 га яқин давлатдан 600 дан зиёд хорижий меҳмонлар, шу жумладан, Ўзбекистон Республикаси Ташқи ишлар вазири Содиқ Сафоев бошчилигидаги мамлакатимиз делегацияси ҳам иштирок этди.

Афғонистондаги вазиятни барқарорлаштириш ва бу мамлакат иқтисодиётини тиклашда кўмаклашиш Ўзбекистон ташқи сиёсатининг устувор йўналишларидандир. Ўзбекистон Президенти Ислом Каримов кўп маротаба БМТ ва бошқа нуфузли халқаро анжуманлар минбарларидан туриб жаҳон ҳамжамияти эътиборини Афғонистондаги вазиятга жалб этишга интилган.

Ўзбекистон билан Афғонистон ўртасида фаол ривожланаётган иқтисодий алоқалар ҳамкорликнинг турли соҳаларида бой тажриба тўплаганимиздан далолат бермоқда. Афғонистон ҳудудида саноат, ирригация, қишлоқ хўжалиги иншоотларини қуриш, ишга тушириш, мутахассис кадрлар тайёрлаш, транспорт-коммуникация инфратузилмасидан биргаликда фойдаланиш шулар жумласидандир.

Ўзбекистонлик мутахассислар томонидан Мозори Шариф — Саланг — Кобул йўналиши бўйича 11 та кўприк қайта тикланди. Хайратон — Мозори Шариф темир йўлининг бир қисмини тозалаш ишлари якунланди. Ўзбекистон Президенти Ислом Каримовнинг ўтган йили Эронга қилган ташрифи чоғида Ўзбекистон, Афғонистон ва Эрон ўртасида имзоланган халқаро транспорт йўналишлари тўғрисидаги шартномага мувофиқ, Афғонистон ҳудуди орқали ўтувчи транспорт йўлагини ("Трансафғон йўлаги") қуриш ишлари давом этмоқда.

"Жаҳон" АА.

Парламент истиқболи — юрт истиқболи

жамоатчилик фикрининг демократик сайловлар давридаги акси

Асосий Қонунимизда «Ўзбекистон Республикасининг фуқаролари жамият ва давлат ишларини бошқаришда бевосита ҳамда ўз вакилликлари орқали иштирок этиш ҳуқуқига эгадирлар» (32-модда) деб белгилаб қўйилгани ҳар биримизнинг давлат ва жамият олдидаги масъулиятимизни оширади. Шубҳасиз, қонун чиқарувчи ҳокимиятнинг жамоатчилик билан алоқалари ана шу вазифанинг амалга ошишига хизмат қилади.

Парламентнинг жамоатчилик билан алоқалари қачондан бошланади ва у қай тарзда давом этади? Дунёвий фанлардан бири — "Rublic Relations" (PR, пиар, Паблик рилейшнз) — Жамоатчилик билан алоқалар фани нуқтаи назаридан олиб қаралганда, бу жараён сайловлар давридан бошланади. Чунки янги парламент ҳали шаклланмасидан анча илгари жамоатчилик билан алоқаларни мустаҳкамлашга киришади. Депутатликка номзодлар сайловолди учрашувлари даврида фуқаролар билан юзма-юз мулоқотда бўлади, уларнинг фикрларини тинглайди. Қайсики номзод жамоатчилик билан алоқа қилмаса, демак унинг хайрихоҳлари, тарафдорлари, қўллаб-қувватловчилари бўлмайди. У ҳолда сайловда етарли даражада овоз олиши ҳам амри маҳолдир. Эҳтимол, ўн беш-йигирма йил илгари айрим номзодлар учун бунинг аҳамияти бўлмагандир. Бироқ, бугунги сайловчининг бурунги сайловчидан фарқи жуда катта. Бугунги сайловчи савияси, ҳуқуқий маданияти жиҳатидан сайлов моҳиятини, мамлакатимизда илк бор шакллантирилаётган икки палатали парламент истиқболи — аслида ўз истиқболи эканлигини жуда яхши билади.

26 декабрь
Халқ. Демократия. Сайловлар

Айтиш жоизки, сайловлар даврида жамоатчилик билан алоқаларни такомиллаштириш муҳим жараёндир. Бу жараённинг ҳуқуқий асослари ҳам етарли. Ўзбекистон Республикасининг Конституцияси, сайлов қонунлари ва «Фуқаролар сайлов ҳуқуқларининг кафолатлари тўғрисида»ги Қонуни сайловчиларнинг ана шу ҳуқуқларини кафолатлайди.

Мазкур Қонуннинг 13-моддасида «Давлат ҳокимияти органлари сайловолди учрашувлари ўтказиш учун сайловчиларга жиҳозланган бинолар, зарур маълумот ва ахборот материаллари бериб туришлари шарт. Йиғилишлар ва учрашувлар ўтказиладиган вақт ва жой сайловчиларга хабар қилинади» деб ёзиб қўйилган. Мазкур Қонуннинг 15-моддасида «Сайловчилар сайловда иштирок этаётган сиёсий партиялар ва айрим номзодларнинг келгуси фаолият дастури билан танишиш ҳуқуқига эгадирлар» деб белгиланган. Табиийки, сиёсий партия ёки номзоднинг дастури билан танишиш жараёнидаёқ икки томонлама алоқа бошланади. Сайловчи — холис фикр айтувчи. Фақат бу ўринда қонун устуворлигини унутмаслик лозим. Француз файласуфи Шарль Луи Монтескье ёзганидек, «Эркинлик — қонунлар билан ижозат этилган барча нарсани қилиш ҳуқуқидир. Агар фуқаро қонунлар билан таъқиқланган нарсаларни қилиши мумкин бўлса, бу унинг эркинлиги бўлмас эди, чунки худди шу нарсаларни бошқа фуқаролар ҳам қилишлари мумкин бўлур эди». Демак, сайловлар жараёнида ҳам адолатли қонунларимизга таянган ҳолда жамоатчилик билан алоқаларни янада такомиллаштириш мумкин.

Қайсики сиёсий партия шу йўсинда эътибор қозонаётган бўлса, унинг жамоатчилиги ҳам шунга монанд равишда фаоллик кўрсатаверади. Бу эса келгусида қонун чиқарувчи ҳокимият фаолиятида ҳам ўз аксини топиши PR фанида назарий жиҳатдан асослангандир. Бундан ташқари, ушбу фан жамоатчилик билан алоқалар ўрнатилишида икки томонлама фикр билдириш ва қабул қилиш тамойилига жиддий эътибор қаратади. Айнан сайловолди ташвиқоти даврида бўлғуси қонун чиқарувчи ҳокимият ўз жамоатчилиги билан алоқаларни мустаҳкамлаб олишига замин яралади.

Шу билан бирга, ҳар бир фуқаронинг давлат ва жамиятни бошқаришда иштирок этиш ҳуқуқи ҳам ушбу жараёнда намоён бўлади. Демак, юртдошларимизнинг сайловолди ташвиқотида фаол иштирок этишлари бағоят муҳимдир. Зотан, сайловолди ташвиқотларининг нечоғли юксак савияда ўтиши, аввало, сайловчиларнинг фаолликларига боғлиқдир. Бу фаоллик янги икки палатали парламентимиз истиқболини, у эса ўз навбатида халқ истиқболини белгилайди.

Тўлқин ЭШБЕК,
журналист.

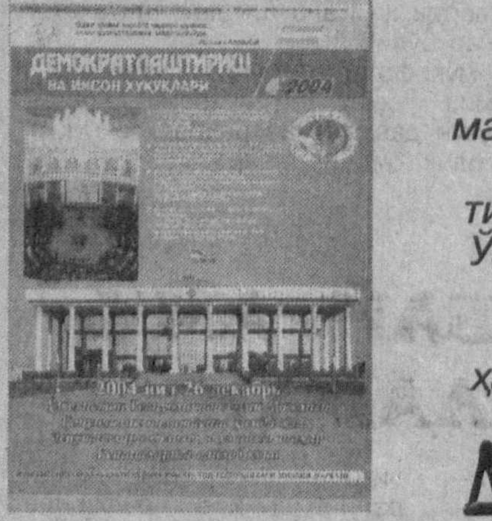

"Демократлаштириш ва инсон ҳуқуқлари" журналининг сайлов мавзуига бағишланган сони ўзбек, рус, инглиз тилларида нашр этилди. У Ўзбекистон Республикаси Марказий сайлов комиссияси билан ҳамкорликда тайёрланди.

ДЕМОКРАТИК САЙЛОВЛАР ТАРҒИБОТИ

Шу йилнинг 26 декабрида Олий Мажлиснинг Қонунчилик палатасига ва маҳаллий Кенгашларга сайловлар бўлиб ўтади. Шундан сўнг бир ой ичида Олий Мажлиснинг Сенати шакллантирилади. Бу ижтимоий тараққиётнинг янада юксалиши учун самарали шарт-шароит яратиши шубҳасиз.

Журнал саҳифаларида ўнга яқин халқаро-ҳуқуқий ҳужжатда қайд этилган сайловга оид умумэътироф этилган нормалар келтирилган. Инсон ҳуқуқлари умумжаҳон декларацияси, БМТ Устави, Фуқаролик ва сиёсий ҳуқуқлар тўғрисидаги халқаро пакт, Аёлларнинг сиёсий ҳуқуқлари тўғрисидаги конвенция, ЕХҲКнинг инсонийлик мезонлари бўйича конференцияси Копенгаген Кенгаши ҳужжатлари каби меъёрий ҳужжатлардан кўчирмалар шулар жумласидандир.

Президентимиз Ислом Каримов иккинчи чақириқ Олий Мажлиснинг ўн олтинчи сессиясида сўзлаган нутқида кейинги уч ой давомида бўлғуси сайловларга тайёргарлик доирасида мамлакатимизда еттита йирик халқаро конференция ва семинарлар бўлиб ўтгани ҳамда уларда 29 та, авваламбор, демократик давлатлар ва халқаро ташкилотлардан кўзга кўринган олим ва сиёсатчилар, эксперт ва мутахассислар қатнашганини алоҳида таъкидлади. Ана шу халқаро конференция ва семинарлар туркуми тафсилотлари ҳам журналда эълон қилинган.

Журнал саҳифаларида Ф.Акчура, П.Мюллерсон, Ж.Дейли, П.Юза, Ф.Бришка, Н.Жоши, Я.Накаучи, М.Север, Ш.Кодама, Р.Крумм, М.Гумппенберг, М.Агибаева сингари хорижий мутахассисларнинг демократик сайловларни ўтказиш бўйича халқаро тажрибалар таҳлили билан боғлиқ фикр-мулоҳазаларига кенг ўрин ажратилган.

Бу мақолаларда хорижий кузатувчилар иштироки ва уларнинг мақоми, жаҳон парламентаризм тажрибасида алоҳида ажралиб турувчи жиҳатлар, бу борада мураккаб шаклланиш босқичини муваффақиятли босиб ўтган давлатлардаги амалиёт равон тилда тушунтирилади.

Б.Мустафоев, А.Саидов, Н.Исмоилов, Ў.Ҳошимов, Ш.Қудратхўжаев, С.Хўжаева, М.Рустамбоев, Ж.Абдусатторов, Б.Эргашев, Ш.Ғуломов, О.Соатов, Ф.Мўминов ва бошқаларнинг мақолаларида бўлажак сайловларда сиёсий партиялар, сайловчилар ташаббускор гуруҳлари ва депутатликка номзодларга тенг имкониятлар яратиш, миллий сайлов қонунчилигининг ўзига хос хусусиятлари аниқ мисоллар орқали таҳлил этилган.

Бундан ташқари, бир қатор мақолаларда сайлов тўғрисидаги амалдаги қонун ҳужжатларига киритилган янгиликларнинг моҳияти ва аҳамияти, сайловни ёритишда оммавий ахборот воситаларининг иштирок этиш тартиби ва ўрни, сайловларни ташкиллаштириш ва молиялаштириш масалалари аниқ кўрсатиб берилган.

Журналнинг ушбу сони сайлов кампаниясидек муҳим ижтимоий-сиёсий тадбир доирасидаги тарғибот ишларига қаратилгандир.

Лазиз РАҲМАТОВ,
ЎзА мухбири.

Халқ соғлиғи — юрт бойлиги

(Давоми. Боши 1-бетда).

кучайтирилган Республика шошилинч тиббий ёрдам хизмати маркази ва унинг жойлардаги шохобчалари ташкил этилганлигини фахрланиб тилга олишимиз ўринли бўлади. Шунингдек, хусусий шифокорлик тармоқлари равнақ топаяпти. Бу эса тиббий хизматда ижобий маънодаги рақобатни кучайтирмоқда. Бутун мамлакатда ёппасига аҳоли саломатлигини таҳлил ва назорат этиш ишлари йўлга қўйилган. Оналар ва болалар саломатлигини мустаҳкамлаш — давлат миқёсидаги ишлардан бирига айланди. Турмуш қураётган келин-куёвларни тиббиёт кўригидан ўтказиш қатъий изга қўйилганлиги ҳам яхши ишлардан бири бўлди... Биз юқорида фақат бевосита тиббиёт соҳасида юз берган ўзгаришлар тўғрисидагина гапирдик. Бу ўзгаришлар халқаро миқёсда обрў-эътибор топмоқда. Масалан, БМТнинг халқаро ЮНИСЕФ ташкилоти 2003 йилда жаҳондаги кўплаб мамлакатда она ва бола муҳофазаси, саломатлигининг аҳволи тўғрисида мониторинг ўтказган эди. Унинг натижаларига кўра, Ўзбекистон МДҲ мамлакатлари орасида энг олдинги ўринлардан бирини эгаллаши эътироф этилди.

Юқорида айтилганлар билан бир қаторда мамлакатда аҳоли саломатлигини тубдан яхшилашга қаратилган бир-биридан салмоқли бошқа чора-тадбирлар ҳам кўрилмоқда. Жумладан, мамлакатда спортни оммалаштириш, айниқса, болалар спортини равнақ топтиришга доир Президентимиз фармонлари, ҳукуматимиз қарорлари асосида юртимизда олиб борилаётган ишлар бебаҳо самараларни кўрсата бошлади. Хусусан, Президентимизнинг «2004 - 2009 йилларда мактаб таълимини ривожлантириш Давлат умуммиллий дастури тўғрисида»ги Фармони бу соҳада тубли бурилишларни бошлаб берди. Ушбу дастурда умумтаълим мактабларида спортни ривожлантириш ва спорт базаларини мустаҳкамлаш — мактабларни бундан кейинги даврларда ривожлантиришнинг устувор йўналишларидан бири сифатида белгиланган. Бундай тадбирлар ижтимоий ривожланишимизда, айниқса, эл соғлиғини мустаҳкамлашда яқин келгусида порлоқ натижалар қўлга киритилишини тўла-тўкис кафолатлайди.

Шу билан бирга, саломатликни мустаҳкамлаш масаласида кўп нарса бизнинг ўзимизга ҳам боғлиқ. Халқимизда: «Сендан — ҳаракат, мендан баракат», деган мақол бор. Биз ҳар биримиз ўз соғлиғимизни, оила аъзоларимиз саломатлигини, мустаҳкамлашга онгли, малакали муносабатда бўлсак, бунинг самараси янада бошқачароқ бўларди. Айнан саломатлик масаласига онгли, билим-малакали ёндашув масаласида жиддий муаммоларга дуч келаяпмиз. Ўйлаб кўрайлик, ўзимиз ва оила аъзоларимиз соғлиғини мунтазам тиббий кўрикдан ўтказиб туриш, спорт, жисмоний тарбия билан шуғулланишга етарли эътибор қаратаяпмизми? Аҳолини тоза ичимлик суви билан таъминлаш, атроф муҳитни муҳофаза қилишга шаҳарлар ва қишлоқларимизда арзигулик масала деб қаралаяптими? Ҳозирча бундай саволларга жавоб беришда анча қийналиб қоламиз. Булар эса эл саломатлигини мустаҳкамлашда жуда муҳим омиллардир.

Сиҳат-саломатлик йили деб аталган 2005 йилда бутун жамият худди шу маънода ўзига ҳам жиддий танқидий нигоҳ ташлашига тўғри келади. Президентимиз ўз маърузасида бу йилнинг муҳим вазифаларига ҳам эътиборимизни қаратиб ўтдилар. Нутқда айтилганидай, Сиҳат-саломатлик йили муносабати билан ишлаб чиқарилган Давлат дастурида мамлакатимиз соғлиқни сақлаш тизимини янада такомиллаштириш, бунинг учун тегишли ҳуқуқий, моддий ва молиявий базани мустаҳкамлаш, замонавий билим ва тажрибага эга бўлган тиббиёт ходимларини тайёрлаш ҳамда малакасини ошириш, шу билан бирга, одамларда ўз саломатлигини асраш бўйича тўғри ва фаол муносабатни шакллантириш каби масалаларга алоҳида аҳамият берилиши зарур. Шунингдек, оналик ва болаликни муҳофаза этиш, муҳтарам нуронийлар, пенсионерларимизнинг соғлом ва мазмунли умр кечиришлари учун шарт-шароитни яратиб беришга эътиборни ошириш, шифокорларнинг оғир, ўта мураккаб ва масъулиятли меҳнатини муносиб қадрлаш, уларни моддий ва маънавий рағбатлантириш масалалари ҳам диққат-эътибор марказида бўлмоғи керак.

Хуллас, биз арафасида турган Сиҳат-саломатлик йили халқ манфаатларини юксалтириш, эл саломатлигини янада яхшилаш, миллат генафондини мустаҳкамлашда алп қадамлар қўйиладиган бир йил бўлишига ишонамиз.

Ҳар биримизга Сиҳат-саломатлик йили муборак бўлсин!

Михли САФАРОВ.

«Сув оқиб турса музламайди»

Жиззах шаҳар Сувоқова корхонаси мутасаддилари қиш мавсумига тайёр эмаслигини шу сўз билан оқламоқдалар

Қиш ўчоғи тор

Шаҳарнинг «Қипчоқ», «Наврўз» маҳаллалари, А. Нормуродов ва С. Тоиров кўчаларидаги хонадонларда ичимлик суви таъминоти масаласи ҳалигача ҳал этилмаган. Шу кўчаларда истиқомат қилувчи фуқаролар М. Равшанов, О. Йўлдошев ва бошқаларнинг таъкидлашича, мутасаддилар сув ўрнига ваъда беришга одатланиб қолишган.

— Мавжуд сув иншоотлари ҳамда қудуқларнинг жиҳозлари ва қувурлар эскириб қолганлиги боис маҳаллаларни ичимлик суви билан узлуксиз таъминлай олмаяпмиз, — дейишди корхонадагилар. — Бу масаланинг ечими ҳали анчагача чўзилиши мумкин.

Гап шундаки, ишлаб чиқариш корхонасининг 2004-2005 йиллардаги кузги-қишки мавсумга тайёргарлик кўриш дастурига кўра, июнь-сентябрь ойларида 156 километр узунликдаги қувурлар таъмирланиб, нособлари алмаштирилиши керак эди. Бироқ ҳозиргача бор-йўғи 85 километр масофада ана шу ишлар бажарилган, холос. 3/1-кичик тумандаги кўп қаватли айрим уйларнинг ертўлаларидаги ёрилган ёки тешилган қувурлардан эса ичимлик суви оқиб ётибди. Хонадонларга сув чиқмайди. Шу боис ичимлик сувини одамлар кўчага ўрнатилган водопровод кранларидан ташиб келтирмоқдалар.

— Аввало, изғиринли кунларда кўчадан сув ташишнинг ўзи машаққат. Қолаверса, қаҳратон қишда қувурлар музлаб қолса, аҳоли ичимлик сувини қаердан олади?

— Жўмраклардан сув оқиб турса, қувурлар музламайди, — дея саволимизга жавоб берди «Сувоқова» корхонаси бош муҳандиси Ёқуб Исажонов.

Маълумотларда кўрсатилишича, бир кунда шаҳар бўйича истеъмолчиларга 62 минг кубометр ичимлик суви берилиши лозим. Аммо унинг деярли ярми исроф бўлаяпти. Хонадонларга сув ўлчагич асбоблари ўрнатиш ҳақида эса гапирмаса ҳам бўлади. Тўғри, «Тошлоқ», «Бобур», «Заргарлик», «Сайилжойи» маҳаллаларида бу иш бошланган эди. Аммо ўрнатилган сув ўлчагичларнинг кўпчилиги ишламаяпти.

«Сувоқова» ишлаб чиқариш корхонаси раҳбари Шароф Намозовнинг айтишича, мавжуд муаммоларнинг ечими маблағ билан боғлиқ. Ташкилотлар ҳамда аҳолининг «Сувоқова»дан қарзи 300 миллион сўмдан ошиб кетган. Бу маблағни ундириш қийин бўлаяпти.

Қизиқ, корхонада ишлаётган назоратчилар сони 20 нафардан зиёд бўлса-ю, улар қайси юмушлар билан шуғулланмоқдалар? Наҳотки, лоақал тешик қувурлардан ҳуда-беҳуда оқиб ётган ичимлик сувидан миллион-миллион сўм зарар кўрилаётгани уларни ташвишга солмаса?

— Изланаяпмиз, ходимларимизни ўқитиб, малакаларини оширишга эътибор қаратаяпмиз, — дейди Ш. Намозов. — Келгуси йилдан бошлаб эса шаҳардаги ичимлик суви тармоқларини янгилашга киришамиз. Чунки вилоят ҳокимлиги ташаббуси билан ишлаб чиқилган лойиҳага мувофиқ, 2005 йилда Жиззах шаҳри ичимлик суви тармоқларидаги барча жиҳозлар янгиланиб, автомат бошқарув жорий этилади. Асосий харажатни Осиё Тараққиёт банки ўз зиммасига олган.

Бу ҳали пишмаган иш. Вақт эса кутиб турмайди. Шу боис бугун «Сувоқова» корхонаси раҳбарлари шаҳардаги уй-жойларни узлуксиз ичимлик суви билан таъминлаш чораларини кўрмоғи зарур. Қиш мавсуми улар учун жиддий синов эканлигини, бир зум бўлса-да, унутмасликлари даркор.

Баҳриддин САТТОРОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

ИҚТИСОДИЁТ:
янгиликлар ва хабарлар

Бири «Сурхонтекс», иккинчиси «Балиқчитекс»

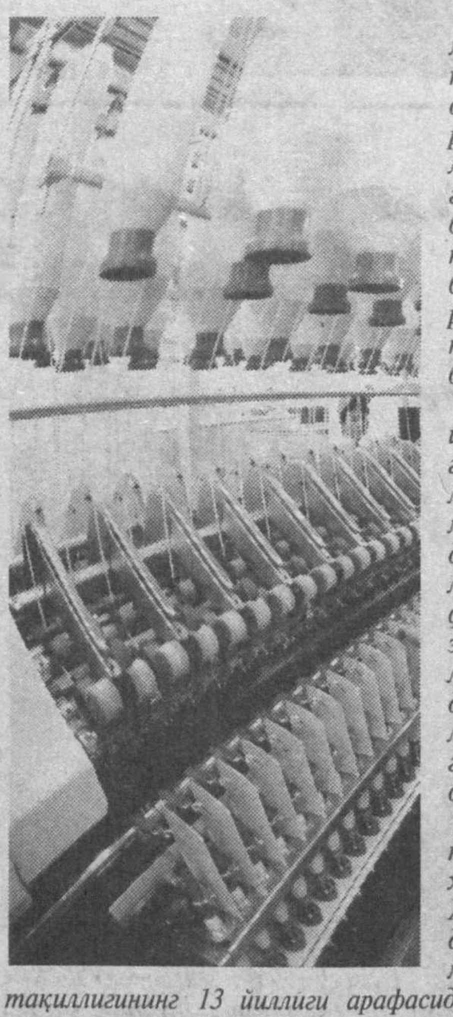

Узоқ йиллар давомида мамлакатимиз енгил саноат корхоналарида хўжалик фаолиятининг ҳуқуқий асослари такомиллаштириб борилиб, ишни самарали юритишга шароит яратилди, зарур бўлган молиявий, моддий, техникавий ва меҳнат манбаларига эришишнинг йўллари соддалаштирилди. Буларнинг ҳаммаси ўз самарасини бермоқда.

Жорий йилнинг 10 ойи ичида, масалан, 356 турдаги янги енгил саноат маҳсулотлари ишлаб чиқариш таъминланди. Ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан маҳсулотни экспортга сотиш 25,2 фоизга ошди. Шунингдек, экспорт қилинаётган маҳсулотларнинг умумий ҳажмида тикув-трикотаж буюмларининг улуши 2003 йилдаги 4,5 фоиздан 6,0 фоизга ортди.

Бу ютуқларнинг асосий қисми қўшма корхоналар ҳисобига қўлга киритилди. Хорижий сармоялар ёрдамида «Наврўз» умумхалқ байрами ва республикамиз Мустақиллигининг 13 йиллиги арафасида 7 та вилоятда ва Тошкент шаҳрида 12 та қўшма корхона, шу жумладан, «Сурхонтекс» (Сурхондарё вилояти), «Ядем текстиль» (Тошкент вилояти), «Балиқчитекс» (Андижон вилояти) қўшма корхоналари ишга туширилган эди. Ана шу корхоналарнинг ишлаб чиқариш қуввати ҳозирда, пахта хомашёсидан 22,15 минг тонна ип йигириш, 13,6 млн. погон метр газлама, 6 минг тоннадан зиёд трикотаж полотно, 4 млн. дона тайёр тикувчилик ва 38 млн. дона трикотаж буюмларини қўшимча ишлаб чиқариш имконини бермоқда. Уларда 5 мингдан ортиқ киши меҳнат қилмоқда.

Ў. ИКРОМОВ.

Экспорт товарлари кўпаяди

Ўзбекистон Республикаси Конституцияси куни арафасида хорижий сармоялар ёрдамида ташкил этилган яна 5 та қўшма корхона маҳсулот ишлаб чиқара бошлади.

Улардан бири — Қорақалпоғистон Республикаси Беруний шаҳридаги «Райҳон» акциядорлик жамияти негизида Германиянинг «Унитехна» компанияси ҳамкорлигида ишга туширилган «Берунийтекс» қўшма корхонасидир. Бу ерда ҳаво ёрдамида 2,27 минг тонна ип йигирилиб, ҳалқали йигириш усулида 1,93 минг тонна ип олинади, 1,8 минг тонна трикотаж полотно, 1 млн. погон метр энли хом газлама ишлаб чиқарилади. Корхонага Германия ва Чехияда ишлаб чиқарилган янги ва замонавий дастгоҳлар ўрнатилган бўлиб, унинг лойиҳа қиймати 8 млн. АҚШ долларидан зиёд. У тўлиқ қувват билан ишлай бошлагач, экспорт салоҳияти йилига 6,6 млн. АҚШ долларини ташкил этади. Муҳими, корхонада 280 киши янги иш ўрнига эга бўлди.

Тошкент шаҳрининг аҳоли зич жойлашган ҳудудларидан бири — Чилонзор туманида эса «Алким текстиль» хорижий корхонаси очилди. Унинг лойиҳаси Туркиянинг «Алким» компанияси томонидан тўғридан-тўғри киритилган инвестиция ҳисобига амалга оширилди. Германиянинг «Майер» ва «Террот», Япониянинг «Жуки» ҳамда Туркиянинг «Инокс» фирмаларидан корхонага янги, замонавий дастгоҳлар келтирилиб ўрнатилди.

«Тоштўқимачи» акциядорлик жамияти негизида ташкил этилган «Тош Кая текстиль» қўшма корхонаси 14 минг тонна йигирилган ип, 1,7 минг тонна трикотаж полотно, 42 млн. погон метр хом газлама ва 1,8 млн. дона тайёр маҳсулотлар ишлаб чиқариш имконига эга бўлса, Тошкент вилоятининг Чирчиқ шаҳридаги «Бурсел Тошкент текстиль» қўшма корхонасида йилига 56 млн. дона тайёр трикотаж буюмлари тайёрланади. «Тўрткўл» йигирув-тикув-трикотаж акциядорлик жамияти (Қорақалпоғистон Республикаси) негизида ўз фаолиятини бошлаган қўшма корхонанинг йиллик экспорт салоҳияти эса 6,1 млн. АҚШ долларига тенгдир.

Кеча «Берунийтекс» ва «Алким текстиль» корхоналарининг тақдимот маросими бўлиб ўтди.

И.ҲОТАМОВ.

Кичик бизнесга — хориж кредити

Япония-Ўзбекистон Кичик бизнесни қўллаб-қувватлаш дастурига кўра, кунчиқар мамлакатнинг J-USBP компанияси республикамиздаги "Пахтабанк", "Ўзуйжойжамғармабанк", "Ипак йўли" банки ва "Ҳамкорбанк" билан ҳамкорликда иш юритаётганидан хабардорсиз.

Шу кунгача тадбиркорларимиз ана шу банкларнинг 5 ва 10 минг АҚШ доллари миқдоридаги "Экспресс", "Микро" ҳамда 100000 АҚШ долларигача бўлган "Кичик бизнес" кредит линияларидан фойдаланиб, 25 миллион АҚШ доллари миқдорида кредит олдилар.

Акциялар сотилмоқда

"Тошкент" республика фонд биржасининг савдо сессияларида жорий йилнинг ўтган даври мобайнида 908 та акциядорлик жамиятининг 33,6 миллион сўм миқдоридаги акцияси олди-сотдиси юзасидан 3802 та битим тузилди.

Натижада миллий валютадаги умумий маблағнинг айланиши 23,4 миллиард сўмни ташкил этди. Унинг 13,5 миллиард сўмлиги иккиламчи бозорда сотилган акциялардир.

Шунингдек, бирламчи бозорда 8 та акциядорлик жамиятининг 3,1 миллион сўмлик акцияси олди-сотди шартномаси бўйича 4,1 миллион АҚШ доллари ҳажмида 14 та битим, иккиламчи бозорда эса 49 та акциядорлик жамиятининг 3,3 миллион сўмлик акцияси бўйича 6,2 миллион АҚШ доллари миқдорида 265 та битим имзоланди.

«Sack Market» янги маҳсулоти

Қаршидаги "Sack Market" компанияси жамоаси "Ўзсаноатқурилишбанк"нинг ҳудудий бошқармаси кредити ҳисобига Хитойдан замонавий технология харид қилиб, синтетик қоплар ишлаб чиқаришни йўлга қўйди.

Илгари Қашқадарё вилоятида қишлоқ хўжалик маҳсулотлари ва қурилиш материалларини қадоқлаш учун йилига 100 минглаб дона шундай қоп четдан келтириларди.

Саидолим ҲАЙДАРОВ,
"Халқ сўзи" мухбири.

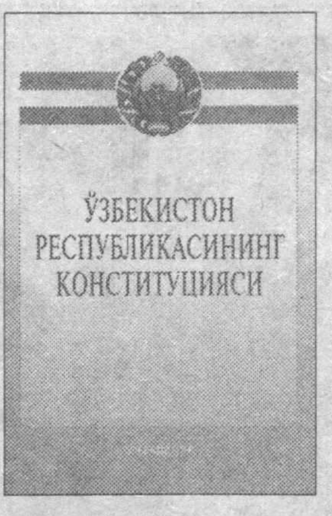

Туриш-турмушимиз мезонлари белгиланган Конституция билан таниша бошлаган киши, унинг муқаддимасини ўқигандаёқ Ўзбекистон халқи инсон ҳуқуқларига содиқ қолиш, ҳозирги ва келажак авлодлар олдидаги юксак масъулиятни англаш, фуқароларнинг муносиб ҳаёт кечиришини таъминлашга интилиш, инсонпарвар демократик ҳуқуқий давлат барпо этиш, фуқароларнинг тинчлиги ва миллий тотувлиги ётганлигига амин бўлади. Дарҳақиқат, Асосий Қонунимизда инсон омили, унинг манфаатларигина эмас, балки тарихий урф-одатларимизнинг ўзига хос жиҳатлари, халқимизнинг тинчликсевар фазилатлари ҳам ўз ифодасини топган.

Жамият янгиланиши — сиёсий фаолликда

Инсон ҳуқуқи ҳақида гап кетганда, Конституция билан кафолатланган фуқароларнинг шахсий, сиёсий, иқтисодий ва ижтимоий ҳуқуқ ва эркинликлари давлат томонидан ҳимояланишини айтиб ўтиш жоиз. Жумладан, Асосий Қонуннинг 19-моддасига мувофиқ фуқароларнинг ҳуқуқ ва эркинликлари дахлсиздир. Бу ҳуқуқлардан суд қарорисиз маҳрум этишга ёки чеклаб қўйишга ҳеч кимнинг ҳаққи йўқ. Мисол учун, сайлов ҳуқуқини олайлик. Фуқароларнинг сиёсий ҳуқуқларидан бўлган сайлов ҳуқуқининг асосий манбаи конституциявий меъёрлардир. Бу ҳуқуқ фақат муайян тамойилларга асослангандагина ўзининг конституциявий ижтимоий вазифасини бажара олади. Конституциямизнинг 117-моддасига биноан, Ўзбекистон Республикасининг 18 ёшга тўлган фуқаролари сайлаш ҳуқуқига эгадирлар. Вакиллик органларига ва президентликка сайловлар умумий, тенг ва тўғридан-тўғри сайлов ҳуқуқи асосида яширин овоз бериш йўли билан ўтказилади. Конституциянинг 77-моддасида белгиланганидек, «Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Қонунчилик палатаси ҳудудий сайлов округлари бўйича кўппартиявийлик асосида сайланадиган бир юз йигирма депутатдан иборат». «Сайловлар умумий, тенг ва тўғридан-тўғри сайлов ҳуқуқи асосида яширин овоз бериш йўли билан ўтказилади» (Ўзбекистон Республикаси Конституцияси, XXIII боб).

Мамлакатимизда икки палатали парламент сайловларининг амалга оширилиши жамиятимиз босқичма-босқич демократлашиб бораётганлигининг исботидир. Шуни таъкидлаш керакки, бу жараён фуқароларимиздан эркин ва онгли равишда ҳаракат қилишни тақозо этади. Хабарингиз бор, Марказий сайлов комиссияси томонидан Қонунчилик палатаси депутатлигига 517 нафар номзод рўйхатга олинди. Улар айни пайтда сайловолди ташвиқоти олиб бормоқдалар. Агар номзодлар ҳақидаги маълумотлар билан қизиқсак, уларнинг 98,8 фоизи олий маълумотли, 17,7 фоизи фан номзоди, 7,9 фоизи фан доктори эканлигига амин бўламиз.

Модомики, биз профессионал парламент тарафдори эканмиз, сайловда ҳар биримизнинг фаоллигимиз сезилиб туриши зарур. Негаки, парламент қуйи палатасида қонунчилик билан шуғуллана оладиган, етук малакали, катта ҳаёт тажрибасига эга, замонавий илмлардан ҳам хабардор номзодларни танлай олсак, айни муддао бўлади. Айниқса, мавжуд қонунларга нисбатан ўз фикрига эга номзодларни танлай олишимиз парламентни шакллантиришга улуш бўлиб қўшилади. Сайловлардан кўзда тутилган мақсад фуқароларнинг жамиятни демократлаштириш жараёнидаги фаолликларини ошириш, юқоридан кўрсатилган номзодга эмас, балки сайловчи онгли равишда маъқул кўрган ва жамият ривожида фаол иштирок эта олишига ишонган номзодга овоз беришларини таъминлашдан иборат. Сўзимиз аввалида айтиб ўтганимиздек, сиёсий ҳуқуқимизнинг Конституция билан кафолатланиши эркин фуқаролик жамияти барпо этишдек олий мақсад сари интилишимизда жамият олдидаги ҳуқуқимиздан онгли равишда фойдаланишимиз лозимлигини кўрсатади. Зеро, мамлакатнинг сиёсий жараёнларидаги шундай фаоллигимиз жамиятимизнинг янгиланиб боришини таъминлайди.

Матрасул СОБИРОВ,
юридик фанлари доктори.

Таълим ҳуқуқи

Бахтимиз шундаки...

Конституциямизнинг мазмун-моҳияти ҳақида сўз юритар эканмиз, беихтиёр «Темур тузуклари»да битилган қуйидаги сўзлар ёдга тушади: «Агар давлат қонун асосида қурилғанмас экан, тура тузукка боғланмас экан, унда салтанатнинг шукуҳи, қудрати ва тартиби йўқолади, бундай салтанат яланғоч одамга ўхшарким, уни кўрган ҳар кимса назарини олиб қочади. Бундай давлат косу нокас тап тортмай кириб чиқадиган томсиз, эшиксиз, тўсиғи йўқ уйга ўхшайди».

Мен адолатли жамиятни барпо этишда буюк алломаларнинг юқоридаги каби ҳуқуқий меросидан фойдаланган ҳолда яратилган асосий Қонунимизни инсон манфаатларининг ҳуқуқий кафолати деб биламан. Бу муҳим ҳужжатда барча қатори биз, ёшларнинг ҳам ҳақ-ҳуқуқларимиз, эркинликларимиз тўла ифода этилган.

Ҳеч нарсадан камлик кўрмай униб-ўсишимиз, билимли, ҳунарли бўлишимиз, ўзимиз хоҳлаган соҳада ишлашимиз конституциявий қоидаларда мустаҳкамланган.

Вилоятимизда 744 та мактаб бор. Кўпларининг бинолари муҳташам. Хоналари кенг, ёруғ. Ўқувчилик пайтимда домлаларимиз ёрдамида маълум адабиётлар, қўлланмалардан ўқиб-ўрганган бўлсак, ҳозирга келиб укаларимиз компьютер билан тиллашаяпти. Интернет орқали хорижга чиқяпти. Айримлари ўқиш, изланишни ривожланган мамлакатларнинг машҳур ўқув юртларида давом эттирмоқда. Жойлардаги 70 дан ортиқ касб-ҳунар коллежлари, ўнга яқин академик лицей бинолари, ўша даргоҳларда ўқувчи ёшларга яратилган шарт-шароит ҳар қандай одамнинг ҳавасини келтиради. Тенгқурларимнинг адабиёт, санъат, ҳунармандчилик, спортда эришаётган муваффақиятларини кўриб яйраб кетаман. Ёш олимларимизнинг тадқиқотларига ҳавасланаман.

> ***«Ҳар ким билим олиш ҳуқуқига эга. Бепул умумий таълим олиш давлат томонидан кафолатланади».***
>
> Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг 41-моддаси.

Мен таҳсил олаётган олийгоҳнинг ташкил топганига 70 йилдан ошди. Андижондаги тўнғич билим даргоҳини ҳар йили юзлаб йигит-қизлар битиради. Ҳозирда институтимизда халқ хўжалиги учун 21 йўналишда бакалавр, 17 йўналишда магистр даражасини олувчи 7 мингга яқин тенгдошларим таҳсил кўрмоқда. Бундан ташқари, Андижон муҳандислик-иқтисодиёт, қишлоқ хўжалиги, тиллар, педагогика, тиббиёт институтларида минглаб талабалар турли йўналишлар бўйича билим олмоқдалар. Ахир буларнинг ҳаммаси ҳурриятнинг ҳаётбахш қомусида белгилаб берилган ғамхўрликлар, инсон омилига эътибор намунаси эмасми?

Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг мақсади унинг муқаддимасида тўла баён этилган. Муқаддимада Ўзбекистоннинг ривожланиш, янгиланиш ва тараққиёт йўли ҳамда янги жамият ва давлат қурилишининг йўналишлари белгилаб берилган.

Муқаддимадаги бу ғоялар халқимизни ягона мақсад йўлида интилишга даъват этади ва жипслаштиради. Конституция ғоялари ўз-ўзидан амалга ошмайди, уларни ҳаётга татбиқ этишга қодир куч ҳам керак, бундай куч жамият, давлат ва инсонларнинг ўзи бўлиб, бундай фаолликни Қонун доирасида амалга ошириш керак бўлади.

Шу билан бирга жамият аъзоларининг ҳуқуқий маданият даражаси юқори бўлиши ҳам зарурий шартлардан биридир. Бунинг учун ҳар биримиз ақл-заковатимизни ва билим салоҳиятимизни Конституцияда мустаҳкамланган юксак ғояларни ҳаётда рўёбга чиқаришга сафарбар этишимиз лозим бўлади. Бу борада республика Президентининг 2001 йил 4 январдаги «Конституцияни ўрганишни ташкил этиш тўғрисида»ги Фармойишини эслашнинг ўзи кифоя қилади. Мазкур Фармойишнинг мақсади: Ўзбекистон Конституциясининг жамиятдаги ўрни ва аҳамиятини, маъно-мазмунини ва моҳиятини ўрганиш, ёш авлодни ҳуқуқий онги ва маданиятини тарбиялаш ҳамда камолатига қаратилгандир.

Ана шунинг учун ҳам ўқув юртларининг махсус ўқув режасига Конституцияни ўрганиш алоҳида фан сифатида киритилди.

Шаҳар ва қишлоқларимизнинг кун сайин ободонлашаётгани, яшараётганидан фахрланаман. Ана шу ўзгаришларга озми-кўпми ўз ҳиссамни қўшсам дейман. Назарий билимларимни амалиётда қўллагим келади. Бунга эришаман ҳам. Негаки, юртимизда эзгу-мақсадли, юраги тоза ёшларга ҳар жабҳанинг эшиклари ланг очиқ.

Андижонимизда яна бир муҳташам, чиройи ўзига ярашиқлик майдон — Конституция майдони барпо этилди. Ҳурриятимизнинг ҳаётбахш қомуси номи билан аталувчи бу майдон ўйлайманки, ўзини шу юртнинг фарзанди, мустақиллигимиз фидойиси деб билган ҳар бир инсон учун энг эъзозли, қутлуғ ва табаррук гўша бўлиб қолади.

Наргиза ТОЛИПОВА,
Андижон Давлат университети ҳуқуқшунослик факультетининг 4-курс талабаси.

Газетада босилмади, аммо...

Қўшимча текшириш олиб борилади

Таҳририятимизга шикоят хати йўллаган Э.Тўхтаров Қамаши туманидаги 25 нафар шахсни алдаб, Россия Федерациясига олиб бориб ишлатган Н.Жовлиев ва бошқаларнинг фирибгарликлари ҳақида ёзиб, уларни жавобгарликка тортилишини сўраган. Бу ишни мутасаддилари ўрганиб, бир фикрга келишлари учун шикоят хати Қашқадарё вилояти прокуратурасига юборилди.

Яқинда Қашқадарё вилояти прокурорининг биринчи ўринбосари, адлия маслаҳатчиси Н.СУЛАЙМОНОВ имзоси билан таҳририятимизга расмий жавоб келди. Унда шундай дейилади: *"Аниқланишича, фуқаро И.Тўхтаров ва бошқалардан Россия Федерациясига олиб бориш учун 200-250 минг сўмдан фирибгарлик йўли билан пул йиғиб олиниб, Усинский шаҳрида уларни ишлатиб, меҳнат ҳақлари берилмаганлиги маълум бўлди. Ариза юзасидан икки марта терговолди текшириш ҳаракатлари олиб борилиб, туман прокуратурасининг терговчиси А.Юлдашев томонидан жиноят иши қўзғатиш рад этилган.*

Қабул қилинган қарорнинг қонунийлиги вилоят прокуратураси томонидан ўрганилганда текшириш ҳаракатлари тўлиқ олиб борилмаганлиги, шикоятчиларнинг аризаларида кўрсатилган ҳолатлар ҳар томонлама текширилмаганлиги аниқланди. Ушбу материал туман прокурори томонидан назорат тартибида ўрганилиб, терговчи А.Юлдашевнинг жиноят ишини рад қилиш ҳақидаги қарори асоссиз бўлганлиги сабабли бекор қилинди ва қўшимча текшириш олиб бориш учун Қамаши туман прокурорига юборилди".

Миллий валютани мустаҳкамлаш йўлида

Республикамизда амалга оширилаётган ислоҳотлар самарасида молия муассасаларининг ҳам алоҳида ҳиссаси бор. Банкларнинг зиммасига муҳим ва масъулиятли вазифалар юклатилган бўлиб, уларнинг энг асосийларидан бири — миллий валютамиз қадрини ошириш ҳамда ушбу йўналишда мамлакат миқёсида ўтказилаётган тадбирларда фаол иштирок этишдир. Бу борада "Пахта банк"нинг Сурхондарё вилоят бошқармасида ҳам кейинги пайтда бир қатор ижобий ишлар бажарилмоқда. Унинг бошқарувчиси Ўрол ЖЎРАЕВ билан суҳбатимиз шу хусусида.

— Ўрол Сафарович, миллий валютамизнинг қадрини ошириш нафақат молия муассасаларининг, балки ҳар бир фуқаронинг вазифаси бўлиши керак. Зарур бўлса, бу борада ташвиқот ишларини олиб бориш лозим. Бошқармада ушбу соҳада белгиланган чора-тадбирлар қандай самара бермоқда?

— Вазирлар Маҳкамасининг 2000 йил 24 мартдаги "Банк тизимини ислоҳ қилишга доир қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида"ги қарорига мувофиқ, амалга ошириладиган ишлар бўйича дастур тузилиб, режаларни белгилаб олганмиз. Аввало, банкнинг ликвидлигини ошириш, пул муомаласини мустаҳкамлаш, деҳқон ва фермер хўжаликлари, кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик субъектлари фаолиятини молиявий қўллаб-қувватлаш масалаларига алоҳида эътибор қаратилиб, мазкур вазифаларни мунтазам равишда бошқарув йиғилишларида муҳокама этиш йўлга қўйилди.

Шу билан бирга, жорий йилнинг ўтган даврида банкнинг капиталлашув даражасини ошириш, янги хизмат турларини жорий этиш ва мини банклар очиш орқали мижозлар сонини кўпайтириш, пластик карточкалар билан ҳисоб-китобларни амалга ошириш борасида ҳам муайян ишлар олиб борилди. Масалан, мижозларга 913 дона пластик карточка тарқатилди, битта банкомат ва савдо шохобчаларига 7 та терминал ўрнатилди. Ҳозирги кунда улар ёрдамида одамларга нақд пулсиз хизмат кўрсатилмоқда.

Банк капитали, жорий йилнинг 1 ноябрь ҳолатига кўра, 103,2 фоиз ўсиб, белгиланган режага нисбатан 122,4 минг сўм зиёд бўлди ва ресурслар базаси 6726 миллион сўмни ташкил қилди. Юридик ва жисмоний шахсларнинг бўш пул маблағларини депозитларга жалб этишни кўпайтириш бўйича амалга оширилган ишлар туфайли эса юқори фоизли омонатлар аҳоли қизиқишининг ортишига сабаб бўлмоқда. Мазкур соҳада банкка жалб этилган маблағлар миқдори ўтган йилнинг шу даврига нисбатан 1,4 баравар ортдики, бу шу йилнинг бошидаги кўрсаткичга қараганда 70,4 фоиз кўпдир.

Ислоҳот ва банк

— Ҳукуматимиз томонидан кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни ривожлантиришга алоҳида эътибор қаратилмоқда. Иқтисодиётнинг ана шу устувор йўналишида банк томонидан қандай ишлар амалга оширилмоқда?

— Бу борада ҳам аниқ дастур асосида иш олиб бораяпмиз, яъни мижозларнинг таклиф ва истакларини ҳисобга олган ҳолда кредитлар ажратиляпти. Масалан, жорий йилнинг ўтган ўн ойида кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик субъектларига банкнинг ўз маблағлари ҳисобидан 1124,2 миллион сўм маблағ берилиб, белгиланган режа 115 фоиз бажарилди. Бундан ташқари, ушбу соҳага бюджетдан ташқари жамғармалар ҳисобидан ҳам 280 миллион сўм ажратилди.

Қувонарлиси, кредит олиб, ўз фаолиятини кенгайтираётган тадбиркорлар сони кўпайиб бормоқда. Натижада нафақат уларнинг иқтисодиёти мустаҳкамланмоқда, балки республикамиз ички бозори маҳсулотлар билан тўлиб, қўшимча иш ўринлари ҳам ташкил қилиняпти. Хусусан, Бойсун туманидаги "Умид —Олам" кичик корхонасига жорий йилнинг 29 июнь куни спорт кийимлари, турли хил сочиқлар ишлаб чиқариш учун 30 миллион сўм кредит ажратилган эди. Айни кунларда 12 кишидан иборат жамоада лойиҳада белгиланган маҳсулотлар тайёрланмоқда,

Шўрчи туманидаги "Интер мебель" масъулияти чекланган жамиятига ҳам бундан олти ой муқаддам мебель ишлаб чиқариш учун дастгоҳлар сотиб олиш мақсадида 10 миллион сўм берилганди. Корхона томонидан ҳозир сифатли ва харидорлар эътиборини тортадиган диван, кресло ва стол-стуллар ишлаб чиқарилмоқда. Саккиз киши эса янги иш ўрнига эга бўлди.

— Хориж сармоясини жалб этиш орқали ишлаб чиқаришга замонавий технологиялар олиб кириш иқтисодиётнинг самарали усулларидан ҳисобланади. Мазкур йўналишда белгиланган режалар қай даражада самара беряпти?

— Халқаро Тикланиш ва тараққиёт банкининг дастурига кўра, Шеробод туманида ширкат, фермер ва деҳқон хўжаликларига, уларга хизмат кўрсатаётган юридик ва тадбиркорлик субъектларига, маҳсулотни қайта ишловчи корхоналарга 324 миллион 883 минг сўм кредит ажратилди. Унинг 192 миллион 683 минг сўми жорий йилда берилди. Бу маблағлар ҳисобидан 16 та трактор ва кўплаб эҳтиёт қисмлар харид қилинди. Жойларда 32 та янги иш ўрни ташкил этилди.

Шунингдек, банк томонидан кўрсатилаётган лизинг хизматлари ҳам қишлоқ хўжалигини техника воситалари билан таъминлашда қўл келмоқда. Жорий йилнинг ўтган даврида мазкур усулда жами 319 миллион 594 минг сўмлик техника воситалари сотиб олиниб, ширкат ва фермер хўжаликларига етказиб берилди.

Умуман, банк бошқармаси ўз фаолиятини универсаллаштириш, хориждаги янги молия бозорларига кириб бориш устида иш олиб бормоқда. Кўрсатилаётган хизматларни жаҳон андозалари даражасида ташкил қилиш ва мижозлар талабини қондириш эса жамоанинг асосий вазифаларидан биридир.

"Халқ сўзи" мухбири Ҳосил КАРИМОВ суҳбатлашди. t

«ЎЗПРИВАТБАНК» ЎХБ
Ватандошларни Ўзбекистон Республикаси Конституцияси куни билан муборакбод этади !
Барчага бахт, муваффақият, ёрқин келажак тилаймиз !

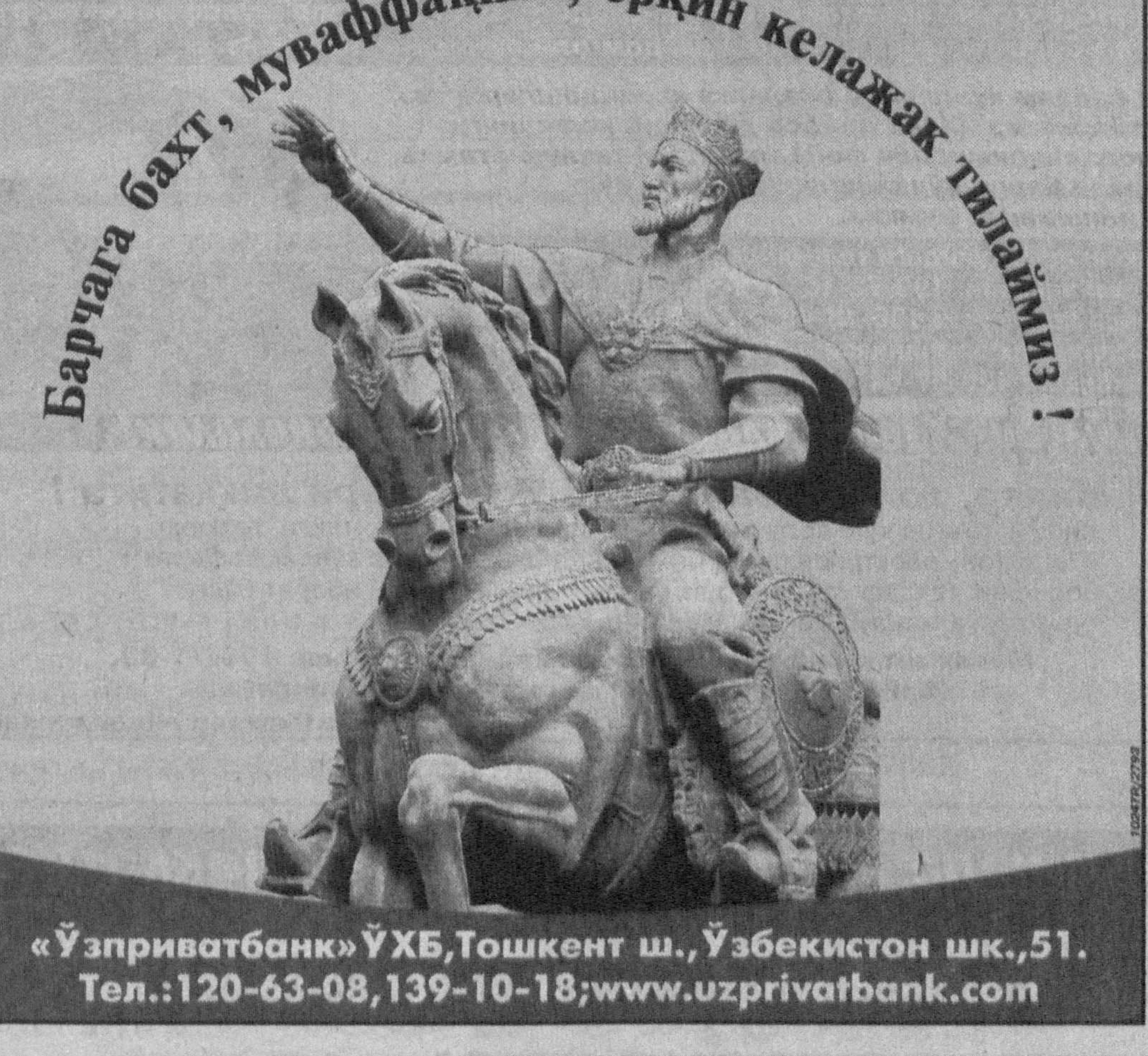

«Ўзприватбанк»ЎХБ,Тошкент ш.,Ўзбекистон шк.,51.
Тел.:120-63-08,139-10-18;www.uzprivatbank.com

Ҳашардан тушган пул — ижтимоий ҳимояга

"Экосан" халқаро ташкилоти "Ўзбекистон темир йўллари" компанияси билан ҳамкорликда «Меҳр ва мурувват йили» давлат дастури доирасида Хоразм вилоятига "Экосан" саломатлик ва мурувват поездини юборди.

Унда вилоятнинг кам таъминланган, ижтимоий ёрдамга муҳтож аҳолиси учун 25 миллион сўмлик инсонпарварлик ёрдами— кийим-кечак, кўрпа-тўшак ғилофлари, дори-дармон, санитария-гигиена воситалари бор. Улар "Экология ва саломатлик кунлари"нинг учинчи босқичи доирасида "Орол оналари ва болалари" шиори остида ўтказилган умумреспублика экологик ҳашаридан тушган маблағга сотиб олинган.

М. ТОЖИЕВА.

«ҲАМКОРБАНК»
Азиз юртдошлар!
«Ҳамкорбанк» акциядорлик-тижорат банки сизларга янги омонат турини таклиф этади:
« Ҳаммабоп »
деб номланган ушбу омонатга 6 ой муддатга маблағларингизни қўйиб, йиллик 30,2%гача даромад олишингиз мумкин.
Энг кам бадал — 1000 сўм. Омонат бўйича фоиз тўловларини ҳар ой олишингиз мумкин.
Мурожаат учун телефонлар:
(8-3712) 45-62-33, (8-3742) 24-70-91.
«Ҳамкорбанк» — сиз учун ишончли ҳамкор.

O'ZSANOATQURILIShBANK
Кўпларни танишади — муносибларни танлашади !
ХИЗМАТЛАР ЛИЦЕНЗИЯЛАНГАН

MTC GSM

GSM UZDUNROBITA first cellular

NEW!

"Севимли рақам" янги хизмати

"Севимли рақам"га - бир дақиқа чиқувчи алоқа нархи - $0.05

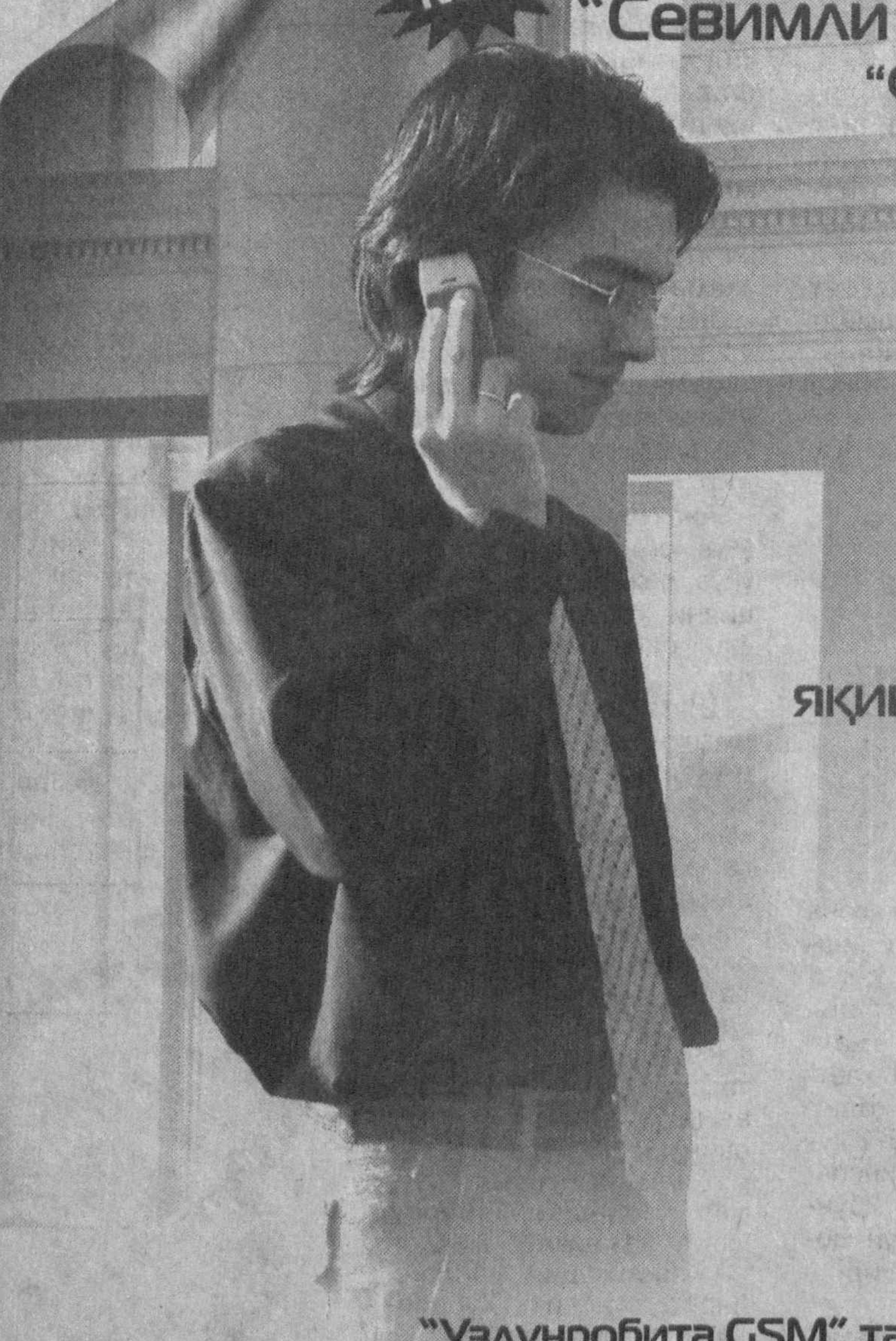

севимлиларга

яқинларга

дўстларга

"Уздунробита GSM" тармоғининг барча абонентларига
Янги йил совғаси - 3 та севимли рақам

Энди "Уздунробита GSM" тармоғи абонентлари Ўзбекистон телекоммуникация тармоғи рақамлар тизимидан 1 тадан 3 тагача севимли рақам ўрнатишлари мумкин

- "Севимли рақам" хизматини биринчи бор ўрнатиш - БЕПУЛ!
- "Севимли рақам"га - бир дақиқа чиқувчи алоқа нархи - $0.05 ("Эксклюзив" ва "Robita GSM" хизмат режалари учун).
- Ҳар бир "Севимли рақам"ни алмаштириш - $1 (ойига бир марта).

Нархларга солиқлар киритилган.

MMS Multimedia Messaging Service

GPRS General Packet Radio Service

Уздунробита! Қадрдонларга янада яқинроқ бўлинг!

NEW! "Уздунробита GSM" тармоғининг навбатдаги кенгайиши!
"Уздунробита GSM" тармоғи Тошкент вилоятининг Оҳангарон, Бўка ва Пскент шаҳарларида ишга тушди.

NEW! Wind (Италия) компанияси абонентлари билан халқаро SMS хабарлар алмашинуви ишга тушди.
Wind (Италия) компанияси абонентларига 1 SMS хабар жўнатиш - $0.12.

www.uzdunrobita.uz / wap.uzdunrobita.uz

Хизматлар лицензиялаштирилган

10241Н2796

Ҳурматли пойтахтимиз аҳолиси ва меҳмонлари!

«Ўзтемирйўлйўловчи» ОАЖ жамоаси сизларни кириб келаётган Янги — 2005 йил билан табриклайди !

Янги йилда сизларга сиҳат-саломатлик ва бахт-саодат, ишларингизда муваффақиятлар ҳамда байрам кунлари мароқли дам олишингизни тилаймиз.

Янги йил арафаси ва байрам кунларида сизларга қариндошларингиз, яқинларингиз ва дўстларингиз билан дийдор кўришиб келишингиз учун бизнинг қулай поездларимиздан фойдаланишни таклиф этамиз. Бизнинг кассаларимизда барча йўналишларга темир йўл чипталарини харид қилишингиз мумкин.

Маълумотни Тошкентдаги қуйидаги телефонлар орқали олишингиз мумкин:
- «Тошкент-Марказий» вокзали: 199-72-16, 199-77-28;
- Марказий темир йўл агентлиги: 136-48-48, 199-76-27;
- «INTER-SARATON» туристик компанияси: 007, 137-12-19, 137-11-24;
- «Пойтахт» меҳмонхонаси: 120-67-64.

Темир йўл бу: Хавфсизлик! Қулайлик! Ишончлилик!

Талабалар, коллеж ва мактаб ўқувчилари диққатига !

Қишки таътил кунларида компаниямиз туристик агентлиги тезюрар «Регистон» электрпоездида Самарқанд шаҳрига бир кунлик сафарга боришни таклиф этади. 40 ва ундан ортиқ кишидан иборат бўлган гуруҳларга маълум чегирмалар берилади.

Маълумот олиш учун мурожаат қилинг: телефон: 199-71-83, факс: 136-46-39. E-mail: uzjeldorpass@infonet.uz

Хизматлар лицензияланган.

10245Я/1451

Ҳамма юридик ва жисмоний шахслар диққатига!

«ЎЗСТАНДАРТ» АГЕНТЛИГИ МЕТРОЛОГИЯ ХИЗМАТЛАРИ КЎРСАТИШ МАРКАЗИ

2005 йили ўлчаш воситаларини мажбурий давлат қиёслашидан ўтказиш учун шартнома-жадваллар тузади.

Шартнома-жадвалларни тузиш муддати — 2005 йил 1 февралгача.

Маълумот учун телефонлар:
114-37-03, 114-37-21.
Факс: 114-36-90.
E-mail: metrolog@sarkor.uz

Сизнинг имзоингиз – ҳар қандай сейфдан афзал!

Аксарият ҳолларда ўғриларни уйда сақланадиган пуллар қизиқтиради. Сизда American Express чеклари бўлса, нақд пулларингиз йўқолишидан хавотирланмасангиз ҳам бўлади. American Express чеки уйда сақланаётган нақд пулларингизни ҳар қандай қулф ва сейфлардан яхшироқ асраш имкониятини яратади.

American Express чекларини истаганингизча узоқ муддат сақлашингиз мумкин, чунки уларнинг амал қилиш муддати чекланмаган.

Сизнинг имзоингиз қўйилган чекдан фақат ўзингиз фойдалана оласиз. Агар чекларни йўқотсангиз ёки ўғирлатсангиз, уларни эмитент (одатда 24 соат ичида) тиклаб беради.

American Express – халқаро молиявий корпорациядир. Мазкур корпорация 150 йилдан ортиқ вақтдан буён мавжуд бўлиб, иқтисодий вазиятдан қатъи назар, чекларнинг тўловини таъминлайди.

American Express чеклари – пулни уйда ва сафар чоғида асраш имкониятидир. Улар бутун дунёдаги миллионлаб молиявий ва кредит муассасаларида қабул қилинади.

American Express чекларини Миллий банкнинг яқин ўртада жойлашган муассасасида харид қилишингиз мумкин.

American Express чеклари – ўзингизнинг "нақд пулларингиз"дир.

AMERICAN EXPRESS

NBU ЎЗБЕКИСТОН МИЛЛИЙ БАНКИ

Қўшимча маълумот учун Ўзбекистон Республикаси
Ташқи иқтисодий фаолият миллий банкининг исталган бўлим/филиалига, алмашув пунктларига мурожаат қилишингиз мумкин.
Мулоқот учун телефонлар: 135-40-60, 134-12-09 www.nbu.com
Йўқолган чекларни тиклаш хизмати телефони: (095) 956-08-29 www.amex.ru

10168Н/2579

Сизнинг хоҳишингиз ва бизнинг тажрибамизни бирлаштириш вақти келди.

ТОШКЕНТ ТЕМИР ЙЎЛ МУҲАНДИСЛАРИ ИНСТИТУТИ

ТАЪЛИМ МАРКАЗИ

шижоатли, мақсадли ёшларга қуйидаги хизматларни таклиф этади:

- ✓ Ўзбекистон олий ўқув юртларига кириш учун тайёрлаш;
- ✓ талаба ва мактаб ўқувчиларига консультатив хизматлар;
- ✓ малакали мутахассислар ва янги бошловчилар учун компьютер курслари;
- ✓ чет тили курслари: бошловчилар ва малакали ходимлар учун.

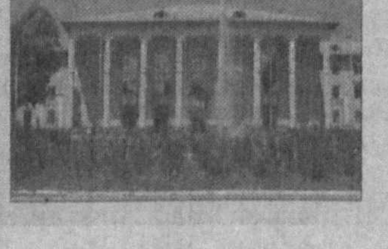

Ўқиш — 2005 йил 10 январдан бошланади.

Бизнинг марказда ўқишингизни давом эттириш учун мустаҳкам билим олишингиз, шунингдек, турли спорт секцияларига қатнашиш ва интернет-марказ хизматидан фойдаланишингиз мумкин.

Гуруҳлар аризалар келиб тушишига қараб шаклланади.
Таълим муддати — дарслар жадаллигига боғлиқ.
Ўқиш рус ва ўзбек тилида олиб борилади.

Таълим марказининг манзили: 700167, Мирobод тумани, Одилхўжаев кўчаси, 1-уй, ТошТИМИ қабул комиссияси. Сизни қизиқтирган саволларга жавобни қуйидаги телефонлар орқали олишингиз мумкин: 199-04-70, 199-05-56. Қўшимча маълумотларни институт расмий сайтидан билиб оласиз. www.tashiit.uz.

«ХАЛҚ СЎЗИ»га ЭЪЛОНЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.
9.00 дан 18.00 гача
136-09-25
132-10-63
242-хона
E-mail: Xalk_suzi@rambler.ru

Жазони ижро этиш муассасаларининг қўриқлаш мосламаларини капитал таъмирлаш учун мутахассислиги ва рухсатномаси бўлган ташкилотлар 10 кун ичида қуйидаги телефонларга мурожаат қилишларини сўраймиз.
Тел.: 8-371-71, 3-05-59, 2-68-46, 189-32-63.

Зобитлар малакасини ошириш

армиямиздаги ислоҳотларни жадаллаштиришга хизмат қилади

Маълумки, ўтган йили миллий армиямиздаги ислоҳотларни янада жадаллаштириш, зобитларнинг билим ва кўникмаларини ошириб бориш мақсадида Қуролли Кучлар академиясида Президентимиз ташаббуси ҳамда Вазирлар Маҳкамасининг махсус қарори билан штаб офицерларини тайёрлаш олий ўқув курси ташкил этилганди.

Академияда тингловчилар махсус ишлаб чиқилган ўқув дастурларини ўрганиш жараёнида штаб ишлари маданияти, ҳарбий қурилиш ва миллий хавфсизликни таъминлаш, замонавий жангни режалаштириш, ташкил этиш ва олиб бориш, қўшинларни бошқариш борасида малакасини оширадилар.

Ўтган давр мобайнида мазкур курсни эллик нафардан зиёд зобит битириб чиқди.

Кеча Қуролли Кучлар академиясида штаб офицерларини тайёрлаш олий ўқув курсини тамомлаган навбатдаги тингловчиларга диплом топшириш маросими бўлди. Тадбирда мудофаа вазири Қ. Ғуломов сўзга чиқиб, давлатимиз раҳбари ташаббуси билан ташкил этилган ушбу ўқув курси аҳамияти ҳақида гапирди, битирувчиларга омад тилади.

Ўз мухбиримиз.

«ЎЗСАНОАТҚУРИЛИШБАНК»

«СЮРПРИЗ» ЮТУҚЛИ ОМОНАТИ

2004 йил 6 декабрда Тошкент шаҳрида бўлиб ўтган «Ўзсаноатқурилишбанк»нинг "Сюрприз" ютуқли омонати бўйича 6-ютуқ тиражининг РАСМИЙ ЖАДВАЛИ

Ютуқлар қуйидаги ҳисобварақ рақамларига чиқди

№	Ютуқ миқдори % да	Ҳисоб-варақ рақами	№	Ютуқ миқдори % да	Ҳисоб-варақ рақами	№	Ютуқ миқдори % да	Ҳисоб-варақ рақами	№	Ютуқ миқдори % да	Ҳисоб-варақ рақами
1	25	4	26	25	257	51	100	508	76	25	750
2	25	16	27	50	267	52	25	516	77	200	761
3	25	21	28	25	279	53	25	524	78	25	777
4	25	31	29	25	289	54	25	538	79	200	782
5	25	46	30	50	293	55	50	540	80	25	791
6	100	50	31	25	300	56	25	557	81	50	803
7	25	65	32	25	318	57	25	563	82	25	817
8	50	77	33	25	329	58	25	575	83	25	820
9	25	82	34	25	334	59	50	584	84	50	839
10	25	96	35	25	342	60	50	597	85	25	842
11	25	101	36	25	356	61	50	603	86	25	856
12	50	119	37	25	368	62	100	615	87	25	869
13	25	123	38	100	374	63	50	628	88	50	877
14	100	137	39	50	380	64	25	636	89	25	883
15	25	141	40	25	393	65	25	649	90	25	891
16	200	152	41	25	406	66	100	650	91	50	901
17	50	165	42	100	411	67	25	668	92	25	915
18	25	179	43	25	420	68	50	671	93	25	922
19	25	184	44	25	435	69	50	683	94	50	931
20	25	197	45	50	448	70	100	692	95	25	948
21	50	200	46	25	454	71	25	701	96	25	951
22	25	213	47	25	465	72	25	715	97	25	961
23	25	229	48	25	474	73	100	729	98	25	979
24	25	239	49	25	486	74	25	738	99	100	982
25	200	244	50	25	497	75	200	740	100	25	991

ИЗОҲ: Ютуқлар ушбу жадвалда фақатгина биринчи мингталик ютуқлик ҳисоблар бўйича кўрсатилган.

Агарда ютуқли омонат бўйича ҳисобварақлар сони мингдан ошиқ бўлса, унда кейинги минглик ҳисобварақларида ҳам худди шу сонлар ютуқли ҳисобланади, худди биринчи мингталиқдагидек. Мисол учун ВС-4, ВС-1004, ВС-2004, ВС-3004 ва ҳ.к.

Ушбу жадвал расмий ҳужжат ҳисобланиб, "Ўзсаноатқурилишбанк" филиаллари унинг ёрдамида ютуқлар миқдорини ҳисоблаб чиқаради ва белгиланган тартибда ютуқ эгаларига тўлайди.

Ҳайъат раиси
«Ўзсаноатқурилишбанк» бошқарув раисининг ўринбосари — *Н.П.Козлова*
Масъул котиб
Хусусий мижозлар билан иш олиб бориш бошқармаси бошлиғи — *Н.Г.Эргашходжаев*

10246R/2744

Асаларичилик маҳсулотлари кўргазмаси

Қарши шаҳрида асаларичилик маҳсулотларининг савдо-кўргазмаси бўлиб ўтди. Вилоят асаларичилар уюшмаси томонидан Европа Иттифоқи "EuropeAid" дастурининг "Ўзбекистонда қишлоқ иқтисодиётини ривожлантириш" лойиҳаси доирасида ташкил этилган ушбу тадбирда бошқа вилоятлардан келган асаларичилар ҳам қатнашди.

Асални минг дардга даво деб бежиз айтишмайди. Айни пайтда асалдан замонавий тиббиётнинг кўпгина соҳаларида фойдаланилаётганлиги ҳам бунинг исботидир. Шу боис республикамизда асал етиштиришга алоҳида эътибор берилмоқда.

Кўргазмада асал сифатини текшириш усуллари, ундан ишлаб чиқарилган доридармонлар, асал олишда фойдаланиладиган асбоб-ускуналар намойиш этилди.

Ўз мухбиримиз.

Барча турдаги қурилиш ташкилотлари диққатига!

ДАВЛАТ АРХИТЕКТУРА ВА ҚУРИЛИШ ҚЎМИТАСИ

БУХОРО ВИЛОЯТИ ҚУРИЛИШДА ТАНЛОВ САВДОЛАРИ ВА НАРХЛАРНИ ШАКЛЛАНТИРИШ ҲУДУДИЙ КОНСАЛТИНГ МАРКАЗИ

қурилишни тўлалигича (калити билан) қуриб фойдаланишга топшириш шарти билан қуйидаги иншоотларга пудратчи ташкилотларни танлаш бўйича

ТАНЛОВ САВДОЛАРИ ЎТКАЗИЛИШИНИ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ:

Т/р	Иншоот номи	Тугатиш муддати
1.	Олот туманидаги қурилиши тугалланмаган маданият уйини 300/100 ўқувчига мўлжалланган педагогика коллежига айлантириш ва қайта қуриш (2-навбат)	9,5 ой
2.	Бухоро шаҳридаги коммунал хўжалик коллежининг 50 ўқувчига мўлжалланган ўқув-ишлаб чиқариш устахоналарини қайта қуриш	1,5 ой
3.	Бухоро шаҳридаги индустриал-педагогик техникумни 600/100 ўқувчига мўлжалланган педагогика соҳасидаги коллежга қайта қуриш (2-навбат, ётоқхона қурилиши)	3 ой
4.	Бухоро туманининг Ғала Осиё шаҳридаги 1-сонли ҲТБЮни 600/100 ўқувчига мўлжалланган коллежга қайта қуриш (2-навбат, қўшимча ўқув блоки қурилиши)	9,5 ой
5.	Қоракўл туманининг Бобур кўчасидаги 300 ўқувчига мўлжалланган тиббиёт коллежи учун янги 100 ўқувчига мўлжалланган ётоқхона қурилиши (2-босқич)	5 ой
6.	Ғиждувон туманининг С.Айний номли ширкат хўжалигидаги мактабни 150/100 ўқувчига мўлжалланган маиший хизмат кўрсатиш коллежига қайта қуриш (2-босқич)	8 ой

Буюртмачи — Бухоро вилояти ҳокимлиги ҳузуридаги ягона буюртмачи хизмати инжиниринг компанияси.
Манзил: Бухоро шаҳри, Навоий шоҳкўчаси, 5-уй. Телефонлар: 223-63-26, 223-62-17.
Қурилиш ишлари давлат инвестиция маблағлари ҳисобидан молиялаштирилади.

Талабгор сифатида қатнашаётган корхона ва ташкилотлар қуйидаги талабларга мос келишлари керак: устав сармояси миқдори, танлов савдолари предметининг камида 20 фоиз миқдорида айланма маблағларга ёки кўрсатиб ўтилган маблағларни тақдим қилишга банк кафолатномаси мавжудлиги, ишлар (хизматлар)ни бажариш учун зарур бўлган меҳнат ресурсларига ва мутахассисларнинг мавжудлигига, етарли касбий ва техникавий малака, молиявий имкониятларга ва материаллар захирасига, шартнома тузиш юзасидан фуқаролик-муомала ҳуқуқий лаёқат ва ваколатларга, ўзаро ишончга, тажриба ва кўникмага, шунингдек, етарли ишчи кучи захираларига ҳамда қобилиятига эга бўлишлари лозим.

Савдода қатнашиш ва тендер ҳужжатларига эга бўлиш учун сўровнома билан савдо ташкилотчиси — Бухоро вилояти қурилишда танлов савдолари ва нархларни шакллантириш ҳудудий консалтинг марказига мурожаат қилиш мумкин.

Манзил: Бухоро шаҳри, Навоий шоҳкўчаси, 5-уй, 18-хона.
Телефон: 223-96-29, факс: 223-97-51.
Оферталар юқоридаги манзилда соат 10.00 дан 17.00 гача қабул қилинади.

Ҳужжатлар бир тўпламининг (комплект) қиймати — 50 000 сўм.

Таклифлар (оферталар)ни савдо ташкилотчисига тақдим этишнинг охирги муддати — оферталар очилиш куни ва соати. Тендер савдолари эълон матбуотда чоп этилгандан бошлаб, ўттиз кундан кейин қуйидаги манзилда ўтказилади: Бухоро ш., И. Мўминов кўчаси, 1-уй, вилоят ҳокимиятининг кичик залида соат 10.00 да.

ҲАРАКАТ ПЛЮС

Корхона чет эл автоматикаси билан жиҳозланган 15 кВт. дан 2000 кВт. гача бўлган газ, электр, суюқ ва кўмир ёнилғиларида ишлайдиган сув иситиб берадиган қозонлар

ишлаб чиқаради ва сотади.

Манзил: Ўзбекистон Республикаси, Чирчиқ ш., 16-А уй.
Телефонлар: 8 (371-71) 54-791, 54-062, 8 (371) 100-99-05.
e-mail: harakat_2004@mail.ru

КАФОЛАТ 2 йил.

Маҳсулот сертификатланган.

Муқобил энергия табиатни асрайди

Фориш туманининг Нурота тизма тоғларига туташ ҳудудида «Нурота-Қизилқум биосфера маскани» яратилаётгани кўпчиликка яхши маълум. Кўзланган асосий мақсад — табиатни асраш, ўсимликлар, ҳайвонот дунёсини бор ҳолича сақлаб қолиш.

Яқинда Ўхум қишлоғида бўлиб ўтган ўқув семинари ҳам худди шу масалага бағишланди. Аниқроғи, тадбирда тоғли қишлоқларда муқобил энергия манбалари яратиш ва улардан фойдаланиш хусусида сўз юритилди.

Семинарга таклиф этилган қишлоқ фуқаролар йиғинлари фаоллари, маҳаллалар оқсоқоллари қуёш коллекторлари, батареялари каби ускуналар ёрдамида турар жойларни иситиш тажрибаси қишлоқ шароитида нечоғли қўл келишини кўриб, ишонч ҳосил қилдилар. Бу борада Ангрен шаҳридаги «Муҳандис Плюс» корхонаси олиб бораётган иш тажрибаси билан танишдилар.

Баҳриддин САТТОРОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

РОССИЯДАН КЕЛТИРИЛГАН
ЛИНОЛЕУМЛАРНИ
ТЎШАШ ВАҚТИ КЕЛДИ.

Улгуржи нархлар. Ҳар доим Тошкентдаги омбордан.

Телефон 134-48-11.

Автомобиллар ва ишлаб чиқариш хоналари учун емирилишга чидамли ТРАНСЛИН қопламаси.

Товар сертификатланган

Ҳурматли хонимлар ва жаноблар!
Давлат акциядорлик-тижорат «АСАКА» банки
Сизларга ПЛАСТИК КАРТОЧКА – замонавий банк хизматларидан фойдаланишни таклиф этади!

«Асака» банкининг пластик карточкаси – бу:

- Маҳсулот ва хизматлар учун тўлаш қулай бўлган самарали восита.
- Автокредитларга тез ва осон пул тўлаш.
- Ҳар ойда ўртача ойлик қолдиққа 2% даромад тўлаш.
- Карточка йўқолган ёки ўғирланган тақдирда Сиз пулингизни йўқотмайсиз.
- Харажатларингизни сарҳисоб қилиш жуда осон ва қулай.
- Барча турдаги карточкаларда суғурта қилиш кўзда тутилган.

Бундан ташқари, «Асака» банки муддатли омонатларни миллий ва хорижий валютада таклиф этади:

Миллий валютадаги омонатлар

6 ойдан 1 йилгача .... 30% йиллик
1 йилдан 3 йилгача .... 28% йиллик
3 йилдан 5 йилгача .... 30% йиллик
"Орзу" (камида 3 ой) .... 30% йиллик
"Наврўз" (2 ойга) .... 36% йиллик
"Ниҳол" (3 ойга) .... 38% йиллик
"Мадад" (1 йилга) .... 36% йиллик
"Тақдим этувчига" (камида 3 ой) .... 35% йиллик
"Умид" (камида 3 ой) .... 30% йиллик
"Табассум" (45 кунга) .... 36% йиллик

Хорижий валютадаги омонатлар

1 йилгача .... 3% йиллик
1 йилдан юқори
1000 АҚШ долл. дан 5000 АҚШ долл. гача .... 4% йиллик
5000 АҚШ долл. дан юқори .... 4,5% йиллик

Маълумот учун телефонлар:
120-83-14, 120-39-18, 144-56-55, 125-50-26, 120-84-07

Шунингдек, «Асака» банки қимматбаҳо буюмларни сақлаш учун депозит қутичаларини ижарага беради, депозит қутича нархи унинг ҳажмидан келиб чиқади.

«Асака» банкининг пластик карточкалари – бу жуда қулай, ишончли ва самаралидир!

INTER PRESS 119 0000 107 0007 ГАЗЕТА ва ЖУРНАЛЛАР (8500 дан ортиқ номда) INTER-PRESS КИТОБЛАР (30000 дан ортиқ номда) 155 0955 155 3555

Иқтисодчилар учун янги коллеж

Жиззах вилояти Бахмал туманидаги А.Усанов номли ширкатлар уюшмасида «Шойбек» иқтисодиёт коллежи фойдаланишга топширилди. Эндиликда бу илм даргоҳида «Ойқор», «Бахмал», «Сангзор» фуқаролар йиғинлари ҳамда Музбулоқ маҳалласи ҳудудидаги мактабларни битирган ўқувчилар молия, ҳисобчилик, банк иши, тикувчилик каби мутахассисликларни эгаллашлари мумкин. Келгуси йилдан бошлаб билим масканида тайёрланадиган мутахассисликлар сони янада кўпаяди.

Коллежда четдан келиб ўқийдиганлар учун 50 ўринли ётоқхона ҳам бор. 600 ўринли ўқувчи ўрнига мўлжалланган билим даргоҳи биносини сифатли қуриб битказишда «Наврўз айёми» қурилиш фирмаси бунёдкорлари катта меҳнат қилишди.

Баҳриддин САТТОРОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

Муаллимнинг табиат китоби

Хатирчи туманидаги 54-ўрта мактабнинг кимё-биология фани ўқитувчиси Карим Собировнинг «Мактабда экологик тарбия» номли китоби чоп этилди. Асли табиат шайдоси бўлган муаллим ўз рисоласида «Қизил китоб»га киритилган ўсимлик ва жониворлар ҳақида маълумот бериш билан бирга уларни асраб қолиш масаласини ҳам кўтарган. Сув, Орол денгизи муаммоси, доривор ўсимликлар дунёсига бағишланган бобларда муаллиф ўқувчилар онгида она табиатга нисбатан меҳр-муҳаббат туйғуларини уйғотишга ҳаракат қилган.

Исроил ХОЛБОЕВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

«Жайҳун» — миллатлар ифтихори

Термиздаги "Жайҳун" дастасининг номи нафақат Сурхондарёда, ҳатто қўшни вилоятларда ҳам машҳур. Туркман миллий маданият маркази қошида ташкил этилган ушбу даста ўзининг бой репертуари, дилрабо куй ва қўшиқлари билан аллақачон мухлислар эътиборига тушган. Ўзбек, туркман, тожик тилларида янгровчи қўшиқларни вилоятда истиқомат қилувчи 400 мингдан зиёд туркманларнинг санъатсевар ўғил-қизлари мароқ билан куйлашади.

СУРАТДА: Термиз туманидаги "Жайҳун" миллий халқ дастаси қизлари.

Искандар ХЎЖАЕВ (ЎзА) олган сурат.

БУЮК АЛЛОМА МЕРОСИ

X-XI асрларда Марказий Осиёда катта илмий ва маданий кўтарилиш юз берган. Бу тараққиётда машҳур олим Абу Райҳон Берунийнинг (973-1048) иштироки, айниқса, муҳим аҳамиятга эга.

Берунийнинг тўла номи Абу Райҳон Муҳаммад ибн Аҳмад Берунийдир. Унинг ўзи ёздики, у бобоси ва отасининг ким эканини билмас эди. Ёш Муҳаммад онаси билан ўсган. У барвақт хоразмшоҳлар оиласига мансуб машҳур математика ва астрономия алломаси Абу Наср Ироқ тарбиясида бўлди ва ундан таълим олиб камол топди.

Беруний 16 ёшидаёқ астрономик кузатишлар олиб борган. Бу кузатишлар муҳим илмий натижалар берган ва олимларнинг диққатига сазовор бўлган. Шундан бошлаб бир умр астрономия Берунийнинг диққат-эътиборини ўзига жалб этган фан бўлиб қолган. Шунингдек, олим математика, география, геодезия билан ҳам шуғулланган. Ёшлик йилларидаёқ диаметри 5 метр келадиган катта бир глобус ясай бошлаган. Бу глобусда амалий астрономия эришган натижаларни, яна ер юзасидаги шаҳарларни, уларнинг ўрнини кўрсатмоқчи эди.

Лекин юз берган сиёсий воқеалар бу мақсадни амалга оширмоққа имкон бермади. Хоразмда ҳукмрон Ироқийлар оиласи таназзулга юз тутди. Шу оилада тарбия топган ёш олим 995 йилда Катдан чиқиб, Рай шаҳрига борди. У ерда машҳур астроном Абу Маҳмуд Хўжандий билан учрашди, унинг илмий тадқиқотлари ва амалий-илмий фаолияти билан танишди.

Барҳаёт сиймолар

997 йили Беруний Хоразмга қайтиб келди ва бу ерда ўз илмий ишларини давом эттирди. Унинг Бухородаги Абу Али ибн Сино билан ёзма илмий мубоҳасаси шу фурсатда амалга оширилган эди.

Орадан кўп ўтмай, 998 йили Беруний Каспий денгизи бўйидаги Гургон шаҳрига келди. Бу ерда дастлабки йирик илмий асари «Ўтмиш даврлардан қолган ёдгорликлар»ни ёзиб тугаллади. Ўшанда 27 ёшда эди. Бу китобда олим шарқ халқлари тарихи, этнографияси, диний эътиқодлари, урф-одатлари, турмуш тарзи тўғрисида қимматли маълумотларни келтирган. Гургонда экан пайтида яна бир неча бошқа илмий тадқиқотлар ҳам яратган.

1003-1004 йиллари яна Хоразмга қайтиб келди. Бу ерда 997 йили ҳокимиятга келган Али ибн Маъмун олимларга кўп ёрдам берар, илмий ишлар олиб бормоқ учун етарли шароит туғдирган эди. Шунинг учун ҳам Хоразм пойтахти Гурганжда илм-фан анча ривож топган эди. 1005 йили Гурганжга Бухородан Ибн Сино ҳам келган ва шу ерда муқим яшаган ва ишлаган.

Беруний Хоразмда то 1017 йилгача бўлди. У ўзининг астрономия, табиатшунослик, физика, минералогия, геодезия соҳасидаги илмий ишларини яратди; тарихга оид асарлар ёзди. Яна давлат хизмати билан ҳам машғул бўлган.

1017 йили Ғазнавийлар давлати ҳукмрони Маҳмуд ибн Сабуктегин Хоразмни эгаллади. Унинг буйруғига кўра Хоразмдаги олимлардан бир гуруҳи Ғазна шаҳрига (Ғазнавийлар давлатининг пойтахти, Кобулдан 120 км жануби-ғарбда жойлашган) олиб кетилди. Улар орасида Беруний ҳам бор эди. Шу билан олим ҳаётининг Ғазна даври бошланди. Бу шаҳарда ҳаётининг охиригача яшади. Ғазнада эканида ўзининг геодезия бўйича йиққан маълумотларини жамлаб, катта бир китоб ёзди. «Геодезия» китобида ер қатламларининг ҳаракати тадқиқ этилган.

Беруний Султон Маҳмуд Ғазнавийнинг Ҳиндистонга қилган юришларида иштирок этган. Шунда у ҳинд халқининг тарихи, тили, адабиёти, урф-одатлари, Ҳиндистоннинг табиати, ҳайвонот дунёси билан яхши танишди. Санскрит тили ва ёзувини ўрганди, бу тилдаги қадимий манбаларни тадқиқ этди. Ғазнада бу ерга келтирилган ҳинд олимлари билан ҳамкорлик ўрнатган эди. Натижада ҳинд халқи ҳаётига оид «Ҳиндистон» китобини ёзди. Бу китоб Ҳиндистон ҳақидаги энг қимматли биринчи илмий манба сифатида қадр ва эътироф топган.

Ғазнада давом эттирган астрономияга оид илмий тадқиқотларининг улкан натижаси сифатида «Қонуни Масъудий» асарини яратди. Бу китоб унинг шоҳ асаридир. 1036 йили ёзиб тугалланган «Қонуни Масъудий» 11 китобдан иборат. Уни астрономияга оид қомус деб аталса бўлади. Асар ўрта асрлар астрономия фани тараққиётига катта таъсир кўрсатган.

Беруний бутун умр тинимсиз илмий фаолият билан машғул бўлган. Турли фан соҳаларига оид юзлаб асарлар ёзган. Кўзи ҳамиша кузатув, ақли фикр қилмоқ, қўли эса қалам билан банд эди. Йил давомида фақат икки ҳайит кунларигина дам олар, бошқа фурсатларда эса муттасил ижод билан шуғулланган.

Султон Масъуд ўзига бағишланган ва олим томонидан тақдим этилган «Қонуни Масъудий» асарининг мукофоти учун иккита туяга (улар кўтара олгунча) тангалар тўлдирилган қопларни орттириб Берунийга юборган экан. Бу карвон Берунийнинг уйига етиб келгач, олим сарой хизматчиларига бундай дейди:

— Бу марҳамат учун мен султондан ғоят миннатдормен. Аммо менинг яшамоқ учун томим бор. Иссиқ-совуқдан асрамоқ учун кийимларим ҳам етарли. Тирикчиликка доир озуқаларга ҳам эгамен. Шунинг учун бу пулларни қайтариб олиб бориб, хазинага топширингиз. Токи улари давлат эҳтиёжларига сарф этилсин.

Баъзи одамлар Берунийдан, сен илм билан шуғулланиб, ундан қандай фойда ва манфаат топасен, деб сўраганларида уларга жавоб бериб деган:

— Илм билан машғул бўлмоқнинг ўзи кишига ҳузур бағишлайди.

Беруний ҳаётининг охирги йилларида «Минералогия» ва «Сайдана» («Доришунослик») асарларини ёзди.

«Минералогия»нинг асл номи «Китобал жамоҳир фил маърифат ал жавоҳир» («Қимматбаҳо тошлар ва металларни билишга оид китоб»)дир. Сарлавҳасидан ҳам кўриниб турибдики, бу асар ёқут, лаъл, олмос, зумрад, олтин, кумуш, мис, қўрғошин ва бошқа қимматбаҳо тошлар ҳамда металлар ҳақидадир. Олим бу минералларнинг таърифини қилади, уларнинг касалликлари ва даволаш тўғрисида маълумот беради, минералларнинг келиб чиқиши, уларни қазиб олиш, ишлов бериш ва ҳоказо тўғрисида ҳикоя қилади. Китоб ғоят мароқли. Чунки унда олим адабий материаллар — шеърлар, ҳикоя, афсона ва қизиқарли воқеалар баёнидан усталик билан фойдаланган. Олимнинг охирги асари «Сайдана»дир. Унда дори бўладиган воситалардан бир мингдан ортиқроғи тўғрисида сўз боради. Бу китобни Беруний охиригача ёзиб, улгурмади. 1048 йили Ғазна шаҳрида вафот этди. Унинг абадий оромгоҳи ўша ердадир.

Ўзбекистон олимлари буюк ватандошимиз Берунийнинг илмий меросини оммалаштириш бўйича самарали меҳнат қилганлар. Олимнинг асосий асарлари араб тилидан ўзбек ва рус тилларига таржима қилинган. Бу таржималар Тошкентда нашр этилган. Берунийнинг илмий меросига оид кўп илмий тадқиқотлар амалга оширилган.

Берунийнинг ижодий мероси серқирра ва ранг-баранг. Улар фаннинг турли соҳаларига тааллуқли. Шунинг учун ижодини ўрганиш ва тадқиқ этиш изчил давом этмоғи керак. Бунинг учун ҳозир Ўзбекистонда қулай шароит яратилган. Илмий кучлар ҳам етарли. XXI аср берунийшуносликнинг янги юксалиш даври бўлмоғи лозим.

Азиз ҚАЮМОВ,
академик.

Турмуш чорраҳаларида

Қаердасан, ОРИЯТ?

«Бизнесмен» ота, она ва қиз

"Эшқўзининг қизи оғироёқ эмиш..." Бу хабар қишлоқдан ошиб пойтахтга ҳам етиб келди.

Эшқўзининг ўғли йўқ эди, хотини бечорага кун қолмабди-да! Таъналардан тамом бўлгандир.

Дилимда кечган хаёлларим тилимга кўчган чоғи, хабарчи танишим истеҳзоли кулиб қўйди.

— Ор қиляпти, деб ўйлаяпсизми? Қайтанга бизнес қилишмоқчику!

— Бўлмаган гап, — дейман. Яна ичимда "Балки ростдир", деган шубҳа бош кўтаради.

— "Ёпиғлиқ қозон ёпиғлигича қолақолсин, қизинг боласини Чустда яшайдиган жиянимга берсин", деб Нурбиби хола борган эканлар. Рисолиқой опа нима деганларини биласизми?!

— Нима дебди? — ҳайратимни яширолмайман.

— Бир миллион сўм берсин, болани бирйўла жиянингизнинг номига туғиб беради, — дебди.

Барибир ишонмадим. Қишлоққа бориб, Рисолиқой билан гаплашгач, ҳайратдан ёқа ушладим. Эшитганларим рост экан.

Болалигимиздаги бир воқеа ёдимга тушди. "Дўлан маст бўлиб ярим кечаси Шарофат энанинг уйига кирибди". Бу хабар тарқалган куннинг эртасига Дўлан амаки оиласини олиб қишлоқдан кўчиб кетди. Ориятли ҳамқишлоқлар ўша тун маст бўлиб ҳимоясиз кампирнинг уйига бостириб кирган Дўланбойни ўртага олиб муҳокама қилишади ва қишлоқдан кўчиб кетиш талабини қўйишади. Орият ўлимдан кучли. Қарийб ўттиз йилдирки, Дўланбой Сирдарёнинг қайсидир туманида яшайди. Қишлоққа кўчиб боргани эса, қилган гуноҳи унутилиб кетмаганидан уялади...

Яна бир воқеа. Қишлоқда Мирусмон деган йигитнинг тўйи бўлиши керак эди. Ҳе йўқ, бе йўқ, тўй куни келин Норгул бир парча хат қолдириб қочиб кетди. Нима қилиш керак? Шунда маҳалланинг каттаси беш-олти эркакни йиғиб, маслаҳат солади.

— Куёв бўлмиш ҳунарли, инсофдиёнатли йигит. Тўй қолдирилса, унинг боши эгилиб қолади. Кимда унга муносиб қиз бор?

Шунда Обомуслим тоға "Мен қизимни бераман", деб ўша йили мактабни тугаллаган қизини узатиб юборган.

Эшқўзи ва Рисолиқой ана шу орият учун талашадиган қишлоқнинг фарзанди эканидан орланиб кетдим.

«Моддий ёрдамга ариза»

Кутилмаганда маҳалла қўмитасига чақиришди. Чиқдим. Маҳалла оқсоқоли Қаюм ота маҳалладаги ташкилий ишларга қарашиб юборишимни илтимос қилдилар. Менга кам таъминланган оила сифатида моддий ёрдам сўраб ариза ёзганларни комиссия йиғилишига чақириш топширилди. Оқсоқол берган телефон рақамларга бир бошдан қўнғироқ қила бошладим.

— Сиз Асқархўжаевлар хонадонига қўнғироқ қилдингиз. Маълумот қолдиринг.

Менга топширилган "Кам таъминланган" ўттиз чоғли оиланинг деярли ярмида ана шундай ҳолатни кузатдим ва бу ҳақда Қаюм отани огоҳлантирдим.

— Орамизда бечораларнинг ризқидан уялмайдиганлар йўқ эмас.

Эртаси куни маҳалла қўмитасида тузилган комиссия билан "ёрдамга муҳтож" оилаларнинг шароити билан танишишга кирдик. Бироқ, бир-икки кишидан бошқа кам таъминланган оилани учратмадик. Айримларнинг уйи ҳашаматли ва муҳташам. Хоналарига тўшалган қимматбаҳо гиламлару қулоқ бўйниларидаги зебу-забарларни айтмайсизми?! Бироқ, уларнинг бирортаси "Моддий ёрдам" учун ариза берганидан орланмади.

— Нима, сизлар пулни ёнинглардан бераяпсизларми? — деди энсаси қотган бир аёл. — Биз-ку участкамизга кўчиб кетамиз.Ҳеч бўлмаса, "квартплата" чиқиб турармиди, девдик-да!

Айрим хорижда яшаб келган дўстларимнинг эътирофича, ривожланган мамлакатларда камбағаллар, ёхуд ўртаҳол кишиларга мўлжалланган дўконларга аслзода, бойваччаларнинг кириши уларнинг жамиятда тутган мавқеидан ажралишига сабаб бўларкан. Ваҳоланки, ҳар уч дўконда ҳам бир хил мол сотилар, фақатгина нархлари турлича бўларкан. Балки ростдир, балки... Ҳар не бўлганда ҳам ибрат олса арзирли ҳолат.

«Янги бой»лик мафкураси

Нилуфар ва Музроб билан дорилфунунни кетма-кет тамомлаганмиз. Университетни битиргач, эр-хотин бир неча йил ўз соҳасида ишлади. Бирданига ўзларини тижоратга уришдию, давлат ишини ташлашди. Дастлаб кийим-кечак билан, сўнгра эса дори-дармон савдоси билан шуғулландилар. "Дом"и ёнига участка қўшилди, ҳовлисида гижинглаган тойдек "Нексия", кўп ўтмай Нилуфар учун "Тико" пайдо бўлди. Яқин-яқиндагина кўп қатори бўлган оила "зодагон"га айланди қўйди. Уйида қўша-қўша хизматкорлар пайдо бўлди. Ўзини тутиш ва муомала ҳам шунга яраша.

Яқинда унинг уйида ишлайдиган хизматкорларидан бири билан суҳбатлашиб қолдим.

— Шанба, якшанба куни боғча ишламайди. Шунинг учун боламни ҳам бирга олиб боришимга тўғри келди. Ҳарқалай Нилуфар опанинг ҳам ўғлим тенги ўғли бор. Эшикдан кириб келишимни биламан, опа менга ўдағайлай кетди.

— Ҳозироқ болангни биронта қариндошингникига ташлаб кел, иккинчи бола билан келганингни кўрмай.

Мен "хўп" дегандай ташқарига отилдим. Опани биринчи бор шундай аҳволда кўришим эди. "Нега?" Ўзимга берган саволимга жавоб тополмай қийналаман. Сўнг, ўғлимни холамларникида қолдириб, қайтиб келдим. Опа ҳеч нарса бўлмагандек, кундалик юмушларимни айтдилар. Тушликдан сўнг вақт топиб "Нилуфар опа, мендан ҳеч нарсангизни қизғонмагансиз, нега боламни олиб келишимга рухсат бермаяпсиз. Ёш бола ниманиям ерди?", дедим минг истиҳола билан.

Шунда у кўзимга бақрайиб туриб "Менинг болам хизматкорнинг боласи билан бирга ўйнашини истамайман, тушундингми?", дедилар. Бўғзимга нимадир тиқилиб қолди. Ўша кундан буён уларникига бормаяпман. Ундан кўра, тикиш билан шуғуллансам, нафақат рўзғоримни тебратаман, энг асосийси болам ҳам, ўзим ҳам камситилмаймиз.

Бугунги кундан нолисанг, гуноҳ бўлади

Ҳозирги пайтда озгина қийинчиликка дуч келган айрим одамларнинг ёдлаб олганлари "замоннинг оғирлиги" ҳақидаги дийдиёси бўлиб қолган. "Эҳ-е, биз сезмаган эканмиз, коммунизм ўтиб кетган экан. Коммунизмда яшаган эканмиз-а". Қўлида қўша-қўша узугу билакузуклар, бўйнида ҳатто қумга тиқилиб қолган машинани тортишга ҳам қурби келадиган олтин занжир, эгнида "Ипподром"да нақд 400 доллар турадиган кўйлак кийиб олган опахон гурунгда ҳеч кимга гап бермай, "замона"дан нолийди. Агар ана шу "иқтисодий қийинчиликлар"дан азият чекаётган опахоннинг кийимларини пулга чақсангиз, нақдгина 2 миллион сўм бўлади!

Мен ҳам аёл айтаётган "коммунизм"да туғилганим,ўша тузумда салкам ўттиз йил яшаганим учун ҳам у айтаётган "коммунизм"ни яхши биламан. Агар ўша кунларни мақтасам, шаҳарлик тенгқурларим қўғирчоқ ўйнаган кунлар пахта теравериб қабариб кетган қўлларим, китоб ўқиш ўрнига чопиғу ягanaдан толиққан митти вужудим, бир ойдан зиёд уйимиз тўрини бўшатиб бериб ўзимиз етиштирган пилламиз маҳсули — атлас кўйлак кийишни орзулаган ва орзусига етолмаган ўсмирлигим менга ўксиниб қараб тургандай туюлади ва "коммунизм" даврини мақташдан уяламан.

Ота-онам ҳозир саксон ёшдалар. Ҳар иккалаларини ҳам ҳеч қачон замонадан нолиганларини эшитмаганман. Шукур қилиш керак, болам, дейишади улар. Бугунги кундан нолисанг, гуноҳ бўлади.

Мен эгнида салкам бир миллион сўмлик кийим-кечак кийиб, замонадан нолиётган одамларга далда ва тасалли беролмайман, очиғи, ана шундай сўз тополмайман. Чунки, менинг ҳам қачонлардир "коммунизмда" яшаганим халақит беради.

Сарвиноз Адашевна

Талабалигимизда Сарвиноз исмли қиз бўларди. У ҳаммадан "Сарвиноз Адашевна" деб аташларини илтимос қиларди. Унинг айтишича, отасининг исмини қўшиб айтилиши унга ёқармиш. Ҳазил билан бошланган исм-шариф, бора-бора одатий ҳолга айланди. Биз унинг доимо исми ёнида ардоқлаб олиб юрувчи отасига ҳавас қилардик. Бироқ уни ҳеч қачон кўрмагандик. Ҳар йили пахта теримига чиққанимизда ҳам уни кўргани ойиси ва тоғаси келарди... Бир куни ўша қизнинг уйига боришга тўғри келди. Сарвинозларникида тўй маслаҳати кетарди. Қариндошлар ўз фикрларини айтишар, шу пайт бир чеккада мунғайибгина ўтирган қопқора, кўримсизгина киши қандайдир таклиф айтди.

— Ҳой, Адашвой, сиз гапга аралашмасдан жим ўтиринг. Сизга гапни ким қўйибди, — деди Сарвиноз. Атрофдагилари унга жавобан ҳеч нарса демади. Ҳатто "Адашвой"нинг ўзи ҳам. Назаримда у одам бундай камситишларга кўникиб кетган кўринарди.

У биз ўтирган айвонга келганда унга танбеҳ бердим.

— Яхши қилмадинг, ҳар қалай ёши улуғ одам экан. Киминглар бўлади?

— Дадам, — деди энсаси қотиб. — Дадам бўлади. Дадам деб бировга кўрсатганиям уяласан киши. Аслида тоғам бизга дададай бўлиб қолганлар, ҳамма ташвишларимиз у кишининг зиммаларида.

— Аянг билан пахтага сени кўргани борган кишими? Аянгнинг акаларими?

— Йўқ, родной эмаслар, тутинган акалари.

Кейин билсам, қайсидир хўжаликнинг раҳбари бўлиб ишловчи "тоға" онасининг жазмани экан. Отаси эса Ўш тарафлардан келиб қолган, ҳеч кими йўқ киши экан.

Қизиқ, онасининг қилиб юрган ишларидан, "тоға"сидан уялмайдиган, "Адашевна" деб аташларидан ғурурланадиган қиз ўз отасидан уялишини тушунолмаганман. Ҳозир ҳам тушунолмайман. Аслида кимдан ва нимадан уялиш, ОРИЯТ қилиш керак эди?..

... ва ниҳоят

Эшитишимизча, орият сўзининг бошқа тилларда таржимаси йўқ ва бу фақат ўзбекларгагина хос бўлган тушунча экан.Кечагидай ёдимда. Ўтган асрнинг етмишинчи йиллари. Тўртинчи синфда ўқирдик. Ўқитувчимиз кириб тўрт ўқувчининг исм-шарифини айтиб, қўлига биттадан тўрхалта тутқазди.

— Бу боқувчисини йўқотган етимлар, бечораҳол оилалар учун партия-ҳукуматимиз томонидан берилган моддий ёрдам — мактаб формаси, қишки кийим ва пойабзал. Сизларни яхши ўқисин деб беріляпти.

Ўқитувчи болаларга совғаларини топшириб, чиқиб кетди. Боягина қувноқлик ҳукм сурган синфхона бир зумда сув қуйгандай жимиб қолди. Нима учундир ҳеч биримиз етимлиги эълон қилиниб, ошкора мурувват кўрсатилган дўстларимизга қаролмасдик. Дарс тугагач, синфхонамизда партия-ҳукуматимизнинг эҳсони — кийим-бошлар қолдириб кетилди. Синф навбатчиси уни ўқитувчилар хонасига элтиб ташлади. Бу ўша етим, бечораҳол деб камситилган мурғаккина болакайларнинг исён кўтарган ОРИЯТИ эди.

Шуларни ўйларкансан, бизнинг ёнимизда уйида барча шароитлари бўлгани ҳолда моддий ёрдам сўрашдан орланмайдиган, етим-есир, бева-бечораларнинг ризқини туя қилишдан тап тортмайдиган, ҳар куни болалар боғчаларидан тўрхалтасини тўлдириб қайтишдан уялмайдиган кимсалар борлигидан таассуфланасан. Уйғон, ОРИЯТ, дея хитоб қилгинг келади.

Мавжуда ХОЛМАТОВА,
"Халқ сўзи" мухбири.

AQUALIGHT CORPORATION
АВТОЗАПЧАСТИ КамАЗ В ШИРОКОМ АССОРТИМЕНТЕ.
Адрес: ул. Ахсикат, 177, (ориентир — ул. Бакинская, Шумиловский городок).
Телефоны: (998 71) 191-15-06, 191-94-74.

АВТОШИНЫ ГРУЗОВЫЕ (производство ОАО "Нижнекамскмашина")

Наименование товара:
215/90-15 СЯ-254-1
9,00 R 20 И-Н 142 БМ
9,00 R 20 О-40 БМ
14,00 R 20 ОИ-215 14 сл. усил. с рег. дав.
13,00*530*533 КАМА-410 рег. дав.

АККУМУЛЯТОРЫ (производство Республики Корея Hyundai Enercel Co., LTD)

Емкость, А/час:
12 V 35 AH, 12 V 55 AH, 12 V 62 AH, 12 V 75 AH, 12 V 88 AH, 12 V 90 AH, 12 V 100 AH
6 СТ 55, 6 СТ 60, 6 СТ 140, 6 СТ 180, 6 СТ 190, 6 СТ 200, 6 СТ 225

Новые поступления аккумуляторов "ISTA" (производство Украины).

ОПТОВЫМ ПОКУПАТЕЛЯМ ПРЕДОСТАВЛЯЕТСЯ ГИБКАЯ СИСТЕМА СКИДОК

Акциядорлик-тижорат «Тадбиркорбанк» жамоаси АТ «Тадбиркорбанк» кенгаши раиси

Музаффарбек Азимович СОБИРОВнинг

вафоти муносабати билан марҳумнинг оила аъзоларига чуқур таъзия изҳор этади.

Абдулла Қодирий номидаги Тошкент давлат маданият институти ректорати институтнинг иқтисодиёт ва тадбиркорлик ишлари бўйича проректори Б. О. Маннановга онаси

Муқаддасхон ая ҚУРБОНОВАнинг

вафоти муносабати билан таъзия изҳор этади.

Ўзбекистон Республикаси Фанлар академияси И. Мўминов номидаги Фалсафа ва ҳуқуқ институти жамоаси илмий ходим Ғофур Нажимовга волидаи муҳтарамаси

САНОБАР аянинг

вафоти муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Тошкент автомобиль ва йўллар касб-ҳунар коллежи жамоаси коллежнинг асосчиси ва собиқ директори

Тўрабек Жўрабекович ЖЎРАБЕКОВнинг

вафоти муносабати билан марҳумнинг оила аъзолари, яқинлари ва ҳамкасбларига таъзия изҳор этади.

Халқ сўзи
Народное слово

МУАССИСЛАР:
Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Кенгаши ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси

Бош муҳаррир Аббосхон УСМОНОВ

Таҳрир ҳайъати: Э. Болиев (масъул котиб — «Халқ сўзи»), П. Дюгай, Ш. Жабборов (бош муҳаррир ўринбосари — «Халқ сўзи»), Л. Кучеренко (масъул котиб — «Народное слово»), М. Миралимов, С. Муҳиддинов, Ш. Ризаев, А. Саидов (бош муҳаррир ўринбосари — «Народное слово»), М. Сафаров, И. Ўтбосаров, А. Ҳайдаров, Ў. Ҳошимов.

ТЕЛЕФОНЛАР:
Газетхонлар билан алоқа ва минтақалар бўлими 133-52-55;
Котибият 133-10-28; Эълонлар 136-09-25.

Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлигида 001-рақам билан рўйхатга олинган.
Буюртма Г — 264. 21387 нусхада босилди, ҳажми — 2 табоқ. Офсет усулида босилган.
Қоғоз бичими А—2
Газета IBM компьютерида терилди ва операторлар Жамшед Тоғаев ва Баҳодир Файзиев томонидан саҳифаланди.
Таҳририятга ҳажми 5 қоғоздан зиёд материаллар қабул қилинмайди.
[Т]-Тижорат материали

● МАНЗИЛИМИЗ:
700000, ГСП,
Тошкент шаҳри,
Матбуотчилар кўчаси, 32-уй.
Навбатчи котиб — Ю. Ҳамидов.
Навбатчи муҳаррир — У. Файзиева.
Навбатчи — Ю. Бўронов.
Мусаҳҳиҳ — Ш. Машраббоев.

«Шарқ» нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонаси. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41. ЎзА якуни — 21.00 Топширилди — 21.20 1 2 3 5 6